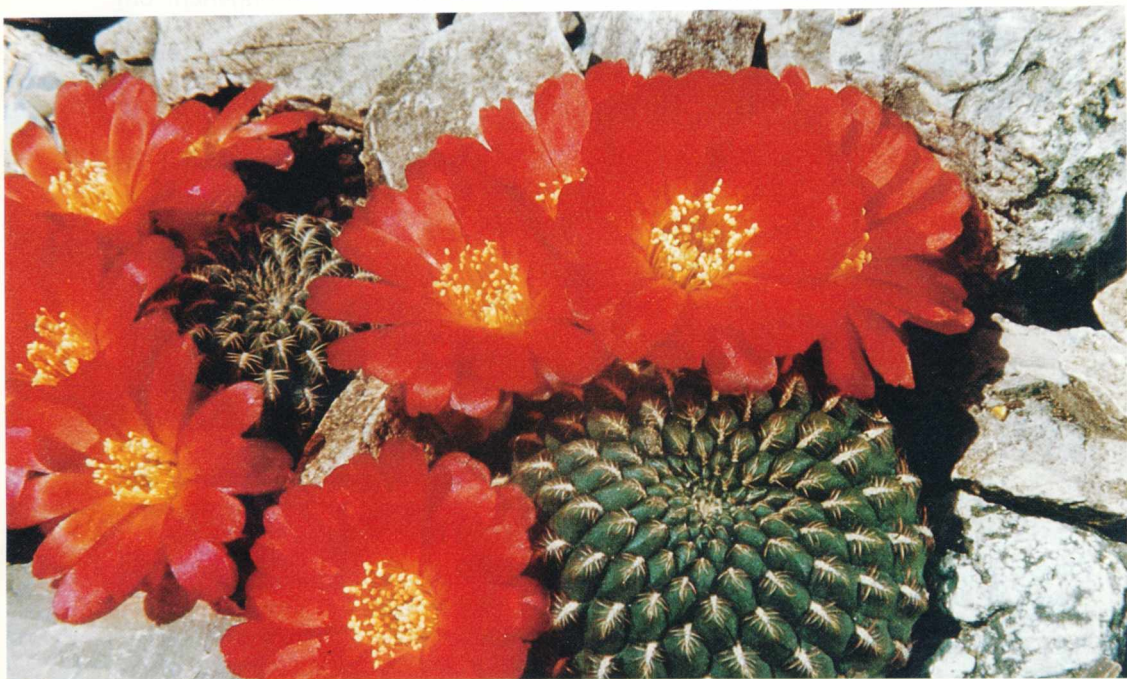

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Sulcorebutia mariana HS 15

Foto: K. Augustin

ISSN 0039-4467

68ste JAARGANG
No. 1
JANUARI 1989

1989

Een nieuw jaar, een nieuw begin. Optimistisch hopen wij dikwijls dat dit voor veel dingen in ons leven waar is. Waarom ook niet? Voor onze liefhebberij gaat dit wel op! Elk jaar opnieuw staan wij voor het wonder: uit de rust van de winter, het nieuwe begin van de lente. Nieuwe groei, nieuwe bloei. Welke verrassingen zal dit jaar brengen? Welke planten gaan voor het eerst bloeien? Ook natuurlijk teleurstellingen, wie kent ze niet. Het verlies van planten, moeilijkheden met de kas, wolluis enz.! Maar de moeilijkheden wegen toch niet op tegen de vreugden die onze hobby ons geeft.

De meesten van u zullen vroeg in het voorjaar zaaien. Ook een spannende bezigheid. Wat komt er op, wat komt er van terecht? U heeft toch zeker zaad besteld bij het Clichéfonds? In het decemberrnummer is de zaadlijst afgedrukt, een ruime keus. Voor iedereen is er wel wat bij. Door te bestellen ondersteunt u ook onze vereniging: de baten komen onze verenigingskas ten goede. Het zaaien geeft ook veel voldoening. De naam Clichéfonds zal wel niet aan iedereen duidelijk zijn. Oorspronkelijk lang geleden opgericht om ons blad van meer zwart-wit foto's te voorzien. De druktechniek eiste toen dat van een foto een cliché werd gemaakt om de zwart-wit foto's te kunnen afdrucken. Deze techniek wordt niet meer toegepast bij het drukken van ons blad. Maar de naam is nog met ons zaadfonds verbonden. U steunt toch ook ons Clichéfonds?

Het wel en wee van onze vereniging gaat ons allemaal ter harte. En op welke manier is de bloei van onze vereniging beter verzekerd dan wanneer iedereen zich er in thuis voelt? Uitzonderingen daargelaten, hoop ik van ganser harte dat dat het geval zal zijn. Maar toch zijn er vooral nieuwe leden die kennelijk in onze vereniging niet vinden wat ze ervan verwachten en dus afhaken. Ik geloof dat ook een reden is, dat men alleen staat. Men moet toch een paar gelijkgezinden hebben om wanneer er moeilijkheden komen, steun aan elkaar te hebben. Dus zoek elkaar op! Het gemakkelijkst gaat dat door lid van een afdeling te worden. Iedereen woont wel in het gebied van een afdeling en zo dat niet het geval is, probeer dan met een paar gelijkgezinden een nieuwe afdeling op te richten!

Een nieuw jaar, een nieuw begin. Moge alle instellingen en besturen, van hoofdbestuur tot afdelingsbesturen, bezield met groot enthousiasme nieuwe initiatieven ontwikkelen om het onze leden naar hun zin te maken!

Er rest mij nog u allen, in uw persoonlijk leven en in onze hobby, een heel gelukkig 1989 toe te wensen!

J.H. Defesche

Op 5 januari 1989 is overleden

ARIE DE GRAAF

Erelid van Succulenta

Hij werd 66 jaar.

In het februarinummer zal een In memoriam verschijnen.

NIEUWBESCHRIJVING

Sulcorebutia mariana Swoboda spec. nova **Een nieuwe soort uit de omgeving van Mizque**

HEINZ SWOBODA

Reeds verschillende keren heb ik getracht de groeiplaats van *Sulcorebutia vizcarrae* (Cardenas) Donald te vinden, die volgens de gegevens zou groeien in de directe omgeving van Mizque (Bolivia, Dept. Cochabamba, Prov. Mizque). Tot op heden heb ik nog geen succes gehad. Wel stootte ik in de loop der jaren op diverse nieuwe Sulcorebutiapopulaties, die zeer waardevolle aanvullingen vormden in onze kennis en deels zelfs nieuwe taxa waren. Een van deze vondsten kreeg mijn veldnummer HS 15.

Ik ontdekte deze populatie in december 1982 op een berghelling even ten noorden van de weg die de dorpen Arani en Mizque met elkaar verbindt, slechts enkele kilometers ten westen van Mizque op een hoogte van 2600 m.

Het in eerste instantie moeilijk toegankelijke gebied bleek te bestaan uit een droge, zeer stenige, met wat gras en kleine struikjes begroeide bergrug, waarop de Indianen bezig waren enkele velden aan te leggen. De ontdekking van de planten was een gelukstreffer. Ofschoon ik het terrein zeer intensief afzocht vond ik geen planten. Pas toen ik alle hoop al had opgegeven om hier Sulco's te vinden en aan de terugtocht begon ontwaarde ik de eerste plant. Het was de roodgele bloem die opviel, half verscholen achter steen; de bijbehorende plant was bijna volkomen ondergewaaid met zand en humus. Na deze treffer zocht ik opnieuw en vond op deze gehele helling tenslotte zes planten, waarvan vier in bloei en twee met knoppen.

Een jaar later, in oktober 1983, was ik weer in de gelegenheid dit gebied te bezoeken. In eerste instantie interesseerden me de ecologische omstandigheden en de morfologische variatiebreedte, maar ook de grootte van het groei-gebied. Mijn verrassing was groot. Vele planten stonden in bloei en pas nu was te zien dat op deze plaats een groot aantal planten van deze nieuwe soort groeiden.

Het meest opvallende aan deze soort zijn naast de afgezonderde ligging van de groeiplaats vooral:

- de grijsgroene, in de droge tijd roodachtig bruine, kleur van het lichaam;
- de zeer grote, felgekleurde roodgele bloem;
- de grote vrucht, die sterk doet denken aan die van *Lobivia*;
- de waarschijnlijk grootste zaden binnen het geslacht *Sulcorebutia*.

De planten van deze nieuwe soort vertoonden geen gelijkenis met reeds bekende soorten. Ook een vergelijking met de beschrijving van de reeds genoemde *S. vizcarrae* leerde dat zij hiermee niet direct verwant is. Een verwantschap met andere Sulco's kon evenmin gevonden worden.

S. mariana is een taxon dat te zamen met de nog niet beschreven vondsten HS 80, 81, 81a en 81c behoort tot een zelfstandige vormengroep binnen het geslacht. Het interessante van deze groep is dat zij misschien de schakel vormt tussen de vormengroep rond *S. torotorensis* (*S. purpurea*) en *S. steinbachii* var. *steinbachii*. Een ondersteuning van deze theorie kan ook gevonden worden in de areaalgeografische aspecten.

Tot slot nog enkele opmerkingen bij de door mij gedane keuze van het geslacht. Deze was niet willekeurig noch voortgesprongen uit een voorliefde

voor het systeem volgens Curt Backeberg, maar juist op grond van mijn overtuiging dat *Sulcorebutia* een goed begrensd en ook overzichtelijk geslacht binnen de familie der Cactaceae vormt. De basis daarvoor zijn voor mij de areaalgeografische en ecologische verhoudingen van de groeiplaatsen maar natuurlijk ook de morfologische kenmerken van de planten zelf.

Sulcorebutia mariana Swoboda spec. nov.

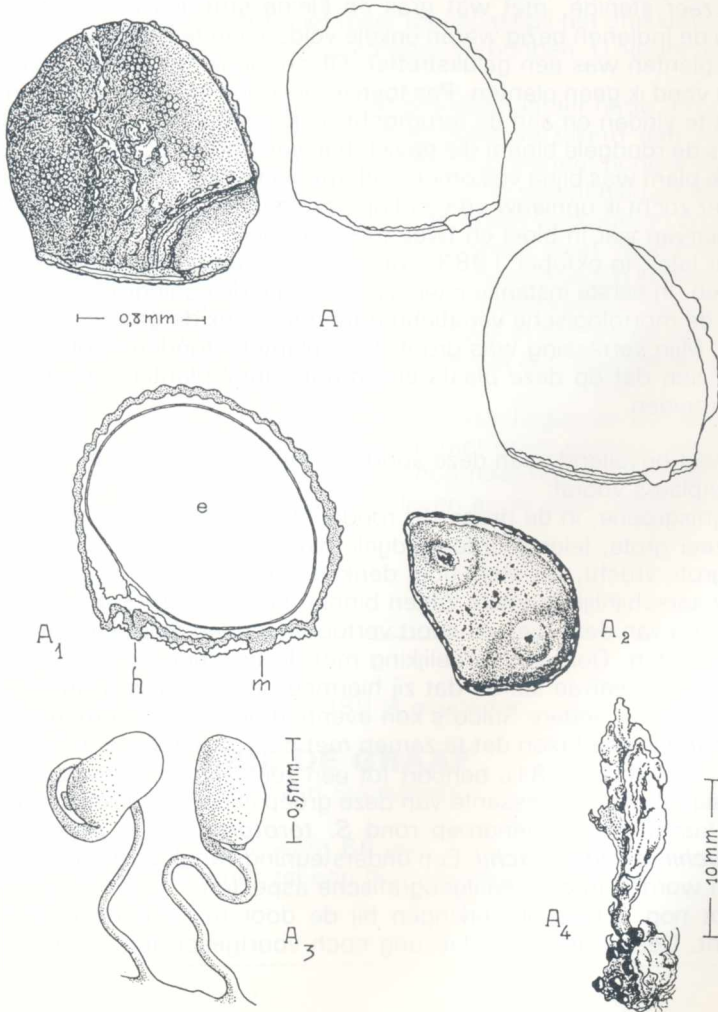
Corpus solitarium ad proliferum, applanatum ad globosum, durocarnosum griseoviride in regione verticis 30-60 mm diametitur acumine rare spinis oblecto depresso et in radices rapiformes 1-3 ad 10 cm longas paucis radicibus filosis transit; surculi semper funiculo brevi cum stirpe coniuncti sunt et numquam radices proprias formant.

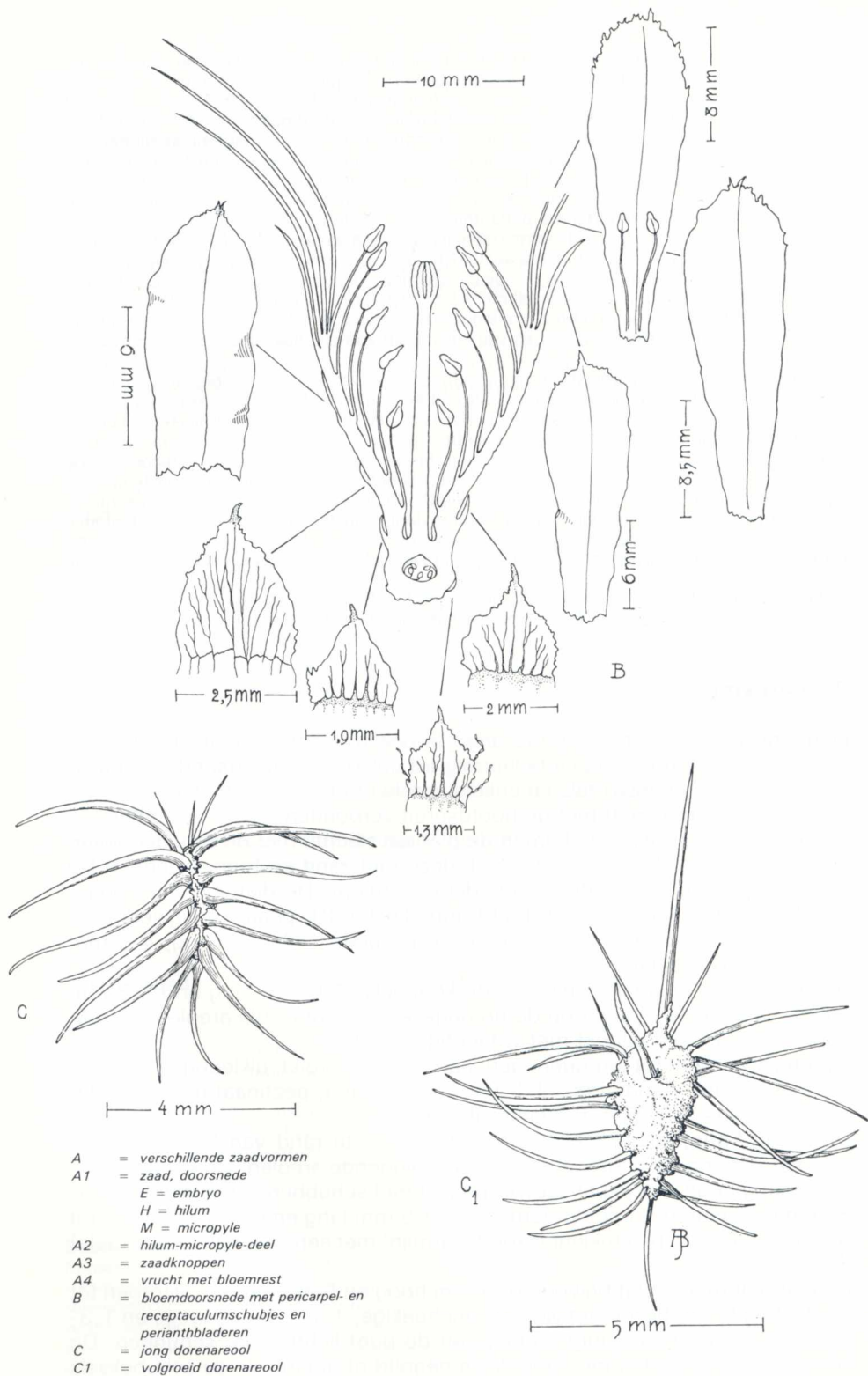
Costae ad 30 in gibberes paene rotundos 5-8 mm longos, 4-6 mm latos et 3-4 mm altos solvuntur et in spiras instructae sunt.

Areolae in parte suprema gibberum 4-6 mm longae et ad 3 mm latae, omnes albae, veteres insuper tomento albo instructae, 10 mm inter se distant.

Spinae rigidae, rectae ad retrorsae, in basi crassatae, subbrunneae acumine brunneo ad fusco; centrales 0-3, 5-6 mm longae distant; 18-20 marginales 2-4 mm longae pectinate positae sunt.

Gemmae rotundae brunneorubrescentes et squamulis eiusdem coloris imbricatis oblectae e parte suprema areolarum inferiorum oriuntur.

Flores infundibuliformes 40-65 mm longi, in anthesi ad 50 mm lati, carminei faucibus scarlatinis sunt, non redolent; **pericarpellum** appanate globosum 4 mm longum et 5 mm latum olivaceum ad brunneorubrescens squamulis carnosis triangularibus 1,7-1,9 mm longis et 1,3-1,9 mm latis brunneorebrescentibus in acumine subbrunneis quarum margo raro tantum undatus vel dentatus est et in quarum axillis pili tenues albi sunt, obtectum est; **caverna seminifera** rotunda ad 2,5 mm diametitur ovulis parietalibus semper singulis; **receptaculum** 14-18 mm longum et 12-15 mm latum squamulis rubrobrunneis 2-6 mm longis et 2,5-4 mm latis triangularibus ad oblongis quarum acumen subbrunneum, margo undatum et acumen irregulariter dentatum est, intectum est; **folia exteriora perianthii** 20-24 mm longa et 5-7,2 mm lata spatulata rubra sunt, acumine irregulariter dentato, basi paulo carnosae, ceterum tenuia et perspicua; **interiora** 19-22 mm longa et 5-6,5 mm lata spatulata rubra sunt, basi paulum carnosae, acumine irregulariter dentate, ceterum tenuia et perspicua; **stamina** albescentia 6,5-8 mm longa in 6 coronis in parte inferiore tubi, infima paribus intervallis a stylo et ca 4-5 mm longa, cetera in stylum inclinantur; **antherae** flavae ex auro 2 mm longae sunt; **stylus** ca 17 mm longus est et 1 mm diametitur, in basi glandulae nectariae parvae adsunt; **stigmata** 6 flavoalbescentia 3 mm longa sunt, penicillate coniuncta.

Fructus bacca spadix ad olivacea est, primo carnosae sed maturescens membranaceum exarescit tumque brunnea est, primo carnosae sed maturescens membranaceum exarescit tumque brunnea est, 5-8 mm diametitur et squamulis parvis in quarum axillis pauci pili albi tenues obtectus est; maturus irregulariter transverse rumpitur.

Semina globularia 1,4-1,7 mm longa et lata sunt, fusca, obsolete nitida; **testa** verrucosa, saepe appanata pressu seminum vicinorum, partim cuticula ochrea obiecta; **pecten** robuste enatum undatum est; **regio micropylaris** irregulariter elliptica depressa et strophiole subochrea intecta est; **micropyle** pro rata parte magna margine rubro dentato instructa est, **hilum** vertice tantum e textura regionis micropylaris eminet.

Habitat: Bolivia, in departamento Cochabamba, provincia Mizque, in occidentem oppidi Mizque in altitudine 2600 m.

Holotypus: depositus in herbario Hamburgense sub Swoboda 15 (HS 15).

Haec species die 2 Decembris 1982 inventa est ab auctore et de Maria Augustin, uxore comitis mei, appellata est.

Beschrijving

Lichaam grijsgroen, bij extreme droogte ook roodachtig bruin, hardvlezig, soms iets spruitend, afgeplat bolvormig tot bolvormig, overgaand in 1 tot 3, tot 10 cm lange penwortels en enkele vezelwortels. Spruiten zijn steeds via een korte streng (navel) met de hoofdspruit verbonden en vormen zelf geen wortels. Op de groeiplaats komen de planten slechts met de schedel boven de bodem uit, in de droge tijd is ook deze met zand en humus bedekt. De enigszins met dorens bedekte schedel is verdiept. De diameter ter hoogte van de schedel varieert van 30 tot 60 mm. De tot 30 spiraalvormig verlopen ribben zijn in knobbels onderverdeeld; knobbels 3-4 mm hoog, 4-6 mm breed en 5-8 mm lang.

Areolen op de bovenste helft van de knobbels, 4-6 mm lang en tot 3 mm breed. Onderlinge afstand op de rib ongeveer 10 mm. Alle areolen zijn wit; oudere areolen zijn bedekt met witachtig wolvlit.

Dorens stijf, recht tot teruggebogen, aan de voet verdikt, uikleurig met bruine tot zwarte punt. Randdorens 18-20, 2-4 mm lang, pectinaat gerangschikt; middendorens 0-3, 5-6 mm lang, afstaand.

De ronde **knoppen** verschijnen aan de bovenste rand van lager staande, meestal zelfs onder de bodemoppervlakte liggende areolen. De knoppen zijn roodachtig bruin en dakpansgewijs bedekt met schubben van dezelfde kleur.

Bloem niet geurend, trechtervormig, 40-65 mm lang en bij volle anthese tot 50 mm breed. De bloemkleur is rood (karmijn) met een scharlakenrode (gele) keel.

Pericarpellum afgeplat bolvormig, 4 mm hoog en 5 mm breed, olijfgroen tot roodachtig bruin, bezet met vlezig, driehoekige, 1,7-1,9 mm lange en 1,3-1,9 mm brede, roodachtig bruine, aan de punt lichtbruine, schubben. De schubben zijn aan de rand sporadisch gegolfd of getand. In de schubkxels

staan fijne, witte haren. Zaadholte rond, tot 2,5 mm in diameter. Zaadknopen wandstandig, steeds alleenstaand.

Receptaculum 14-18 mm lang en 12-15 mm breed, bedekt met roodbruine, 2-6 mm lange en 2,5-4 mm brede, driehoekige tot langwerpige schubben. Schubrand gegolfd, punt onregelmatig getand, lichtbruin.

Buitenste perianthbladeren 20-24 mm lang en 5-7,2 mm breed, spatelvormig, rood. Bladpunt onregelmatig getand, bladvoet iets vlezig, bladschijf dun en doorschijnend. **Binnenste perianthbladeren** 19-22 mm lang en 5-6,5 mm breed, spatelvormig, rood. Bladpunt onregelmatig getand, bladvoet iets vlezig, bladschijf dun en doorschijnend. **Meeldraden** in 6 kransen op de binnenkant van de bloembuis, 6,5-8 mm lang, witachtig, de onderste evenwijdig aan de stamper, de overige naar de stamper toe gebogen. **Helmknoppen** 2 mm lang, goudgeel. **Stijl** ongeveer 17 mm lang, 1 mm dik, witachtig, bij de voet kleine nektarklieren. **Stempellobben** 6, 3 mm lang, penseelvormig tegen elkaar aan, geelachtig wit.

De vrucht is een olijfgroene bes, eerst vlezig, bij rijpheid perkamentachtig verdrogend, dan bruinachtig, 5-8 mm groot, bedekt met enkele kleine schubben met in de schuboksels fijne, witte haren. Bij rijpheid onregelmatig dwars openend. Tot 40 zaden per bes.

Zaad bolvormig, 1,4-1,7 mm lang en breed, matglanzend, zwartbruin. Testastructuur knobbelig, zelden met putjes, dikwijls afgeplat door de druk van ergegen aan liggende zaden, deels bedekt met een okerkleurige cuticula. De kam van het zaad is krachtig ontwikkeld en gegolfd. Hilum-micropylezone onregelmatig elliptisch, verdiept en opgevuld met een lichte, okerkleurige strophiole. Micropyle verhoudingsgewijs groot, met een getande, rode rand. Van de navel komt slechts een puntje boven het hilumweefsel uit.

Groeiplaats Bolivia, Departement Cochabamba, Provincie Mizque, ten westen van de gelijknamige plaats Mizque, op 2600 m boven zeeniveau. *Sulcorebutia mariana* ontdekte ik op 2 december 1982.

Holotype gedeponereerd in de Botanische Tuin van Hamburg, BRD onder Swoboda 15 (HS 15).

De nieuwe soort is vernoemd naar Mevrouw Maria Augustin, de echtgenote van mijn vriend en reisgezel.

TABEL

Kleuren volgens DIN 6164

(plantenkleurenatlas Prof. dr. E. Biesalski)

Plantendeel	Algemene kleuraanduiding	Kleurkaart	Hoofdkleur	Kleurniveau
lichaam	grijsgroen	24,5	uraangeel	U
dorens	lichtbruin	4	oranjegeel	B-C
dorenpunt	bruin-zwart	4	oranjegeel	U-W
bloem	rood	8	karmijn	F
bloemkeel	rood	7,5	scharlakenrood	E
vrucht	roodachtig-bruin	10	purper I	U
zaad	zwart-bruin	7,5	scharlakenrood	U

Beschreibung

Körper graugrün, bei extremer Trockenheit auch rötlich-braun, hartfleischig, einzeln bis wenig sprossend; flachkugelig bis kugelig, in 1-3, bis zu 10 cm lange Rübenwurzeln mit wenigen Faserwurzeln übergehend. Sprosse sind stets mit einem kurzen Steg (Näbel) mit dem Hauptproß verbunden und bilden keine eigenen Wurzeln aus. Am Standort ragen die Pflanzen nur mit dem Scheitel aus dem Boden, in der Trockenheit ist dieser dann zusätzlich mit Sand und Humusteilen überdeckt. Der Locker mit Dornen bedeckte Scheitel ist eingesenkt, der Durchmesser im Schei-

telbereik varieert van 30-60 mm. Die bis zu 30 Rippen sind spiraalig angeordnet und in runderliche, 3-4 mm hohe, 4-6 mm breite und 5-8 mm lange Höcker aufgelöst. **Areolen** auf der oberen Hälfte der Höcker sitzend, 4-6 mm lang und bis zu 3 mm breit. Abstand von Areole zu Areole ca. 10 mm. Alle Areolen sind weiß, wobei ältere Areolen zusätzlich mit weißlichem Filz bedeckt sind. **Dornen** steif, gerade bis nach rückwärts gebogen, an der Basis verdickt, zwiebfarbig mit brauner bis schwarzer Spitze. **Randdornen** 18-20, 2-4 mm lang, pektinat angelegt. **Mitteldornen** 0-3, 5-6 mm lang, abstehend. Die runde **Knospen** erscheinen am oberen Rand der tieferstehenden, meist sogar unter der Erdbührungslinie liegenden Areolen. Sie sind rötlich-braun und mit gleichfarbigen Schuppen dachziegelartig bedeckt. Die nicht duftende **Blüte** ist trichterförmig, 40-65 mm lang und in der Anthese bis 50 mm breit. Die Blütenfarbe ist rot (karmin) mit scharlachrotem (gelben) Schlund. **Pericarpell** flachkugelig, 4 mm hoch und 5 mm breit, oliv bis rötlich-braun, mit fleischigen dreieckigen, 1,7-1,9 mm langen und 1,3-1,9 mm breiten, rötlich-braunen, an der Spitze hellbraunen Schuppen besetzt. Schuppenrand nur selten gewellt oder gezähnt. In den Schuppenachselsn befinden sich feine, weißliche Haare. Samenhöhle rund, bis 2,5 mm im Durchmesser. Samenknospen wandständig, stets einzeln stehend. **Receptaculum** 14-18 mm lang und 12-15 mm breit, bedeckt mit rotbraunen, 2-6 mm langen und 2,5-4 mm breiten, dreieckigen bis länglichen Schuppen. Schuppenrand wellig, Spitzen unregelmäßig gezähnt, hellbraun. **Außere Perianthblätter** 20-24 mm lang und 5-7,2 mm breit, spatelförmig, rot. Blattspitze unregelmäßig gezähnt, Basis etwas fleischig, Blattspreite dünn und durchscheinend. **Innere Perianthblätter** 19-22 mm lang und 5-6,5 mm breit, spatelförmig, rot. Blattspitze unregelmäßig gezähnt, Basis etwas fleischig, Blattspreite dünn und durchscheinend. **Staubgefäße** in 6 Kränzen an der Innenseite der Röhre entspringend, 6,5-8 mm lang, weißlich, die untersten parallel zum Griffel, die übrigen zum Griffel geneigt. **Staubbeutel** 2 mm lang, goldgelb. **Griffel** ca. 1,7 mm lang, 1 mm dick, weißlich, an der Basis kleine Nektardrüsen. **Narben** 6, 3 mm lang, pinselförmig zusammengelegt, gelblich weißlich. Die **Frucht** ist eine olivgrüne Beere, erst fleischig, in der Reife pergamentartig auf trocknend, dann bräunlich, 5-8 mm groß, mit wenigen kleine Schuppen bedeckt, in den Schuppenachselsn feine, weiße Haare. In der Reife unregelmäßig quer aufplatzend. Samenanzahl je Beere bis 40. **Samen** kugelförmig, 1,4-1,7 mm lang und breit, schwarzbraun, mattglänzend. Testastruktur warzig, seltener grubig und oft durch den Druck benachbarter Samen abgeplattet, teilweise mit ockerfarbiger Cuticula bedeckt. Der Kamm des Samens ist kräftig entwickelt und gewellt. Hilum-Mikropylarregion unregelmäßig elliptisch, eingesenkt und mit heller, ockerfarbiger Strophiola angefüllt. Mikropyle verhältnismäßig groß, mit gezähntem rotem Rand. Vom Nabel ragt nur die Spitze aus dem Hilumgewebe. **Heimat**: Bolivien, Departement Cochabamba, Provinz Mizque, westlich der gleichnamigen Ansiedlung Mizque, auf 2600 m.

Mijn dank gaat uit naar de heren A. J. Brederoo voor het maken van de tekeningen en drs. J. C. M. Theunissen voor het opstellen van de Latijnse diagnose.

Gregerstrasse 46, A-2401 Fischamend

Vert.: L. Bercht

* *
*

Een merkwaardige vergissing: *Echeveria bella* en *Graptopetalum saxifragoides*

W. J. M. STERK

Tijdens het I.O.S.-congres in Frankfurt in 1984 zag ik in de Palmengarten een zeer kleine *Echeveria*, die daar volop stond te bloeien. Het is een soort die uitlopers vormt, waardoor snel flinke zoden ontstaan. Op mijn verzoek kreeg ik er een stekje van mee. Er was geen twijfel mogelijk, het was een *Echeveria*. De naam die erbij stond was *Graptopetalum saxifragoides*. Nu kan er in iedere verzameling wel eens een naam verwisseld worden, maar tot mijn grote verbazing zag ik een jaar later in de botanische tuin van de V.U. in Amsterdam dezelfde *Echeveria* onder dezelfde verkeerde naam. Het bleek in beide gevallen een plantje te zijn, dat als ruilmateriaal afkomstig was

Echeveria bella
(onder de naam
Graptopetalum
saxifragoides in de
Palmengarten)

Bloem van
Echeveria bella

Foto's van de
schrijver

Graptopetalum
saxifragoides

van Huntington Gardens in San Marino, Californië. Ik had zelf al ontdekt dat het hier ging om *Echeveria bella*.

Het stekje is bij mij uitgegroeid tot een flinke zode en bloeit ieder jaar volop. Ter controle stuurde ik een foto naar Kimnach in San Marino, die de naam bevestigde. Tevens deelde hij mede dat er verschillen zijn tussen plantjes van verschillende vindplaatsen. Op de foto kon hij natuurlijk niet zien, tot welke kloon mijn exemplaar behoorde. Dit is misschien een verklaring voor de opmerking van Van Keppel in 1977 in Succulenta dat deze kleinste Echeveria-soort het in zijn verzameling niet goed deed, terwijl het volgens de auteur, Dr. E.J. Alexander van de New York Botanical Garden, die deze soort in 1940 beschreef, een makkelijk groeiend en bloeiend plantje moest zijn.

E. bella vormt kleine rozetjes, die meestal kleiner zijn dan vijf centimeter. Ze bestaan uit aan de toppen wat naar boven gebogen blaadjes van 28 mm lang en 5 mm breed. De bloemstengels kunnen volgens de beschrijving 25 centimeter hoog worden en 10 tot 12 bloemen dragen. Deze zijn één centimeter lang en onderaan 6 mm, bovenaan 4 mm breed. De kleur is onderaan rood, naar boven toe heldergeel. Het is, zowel in de kas als op een lichte plaats in de kamer voor het raam, een buitengewoon aardig, goed groeiend en bloeiend plantje, dat weinig verzorging vraagt. Het verdient zeker een ruimere verspreiding.

Enkele botanische tuinen schijnen wel de echte *Graptopetalum saxifragoides* te hebben ontvangen.

Deze soort werd door Myron Kimnach in 1977 in het Mexicaanse succulententijdschrift beschreven. Het plantje lijkt zonder bloemen zoveel op *E. bella*, dat verwisseling bij het verzenden in de winter te begrijpen is. De blaadjes zijn iets dikker en aan de toppen niet naar boven gebogen. De bloemen zijn de bekende roodbruin gestreepte sterretjes, zoals bij de meeste *Graptopetalum*-soorten. Deze soort maakt bij mij niet zoveel stekken of uitlopers als *Echeveria bella*. Volgens de beschrijving zijn de blaadjes in het begin iets naar boven staand, later afstaand. Ze worden één tot anderhalve centimeter lang, vier tot vijf millimeter breed en twee tot drie millimeter dik. Dat is dus iets kleiner dan die van *E. bella*.

Het is een interessant plantje voor verzamelaars, dat naar mijn ervaring meer aandacht vraagt dan de fraaier en rijker bloeiende *Echeveria*.

Wevestraat 89, 5708 AE Helmond

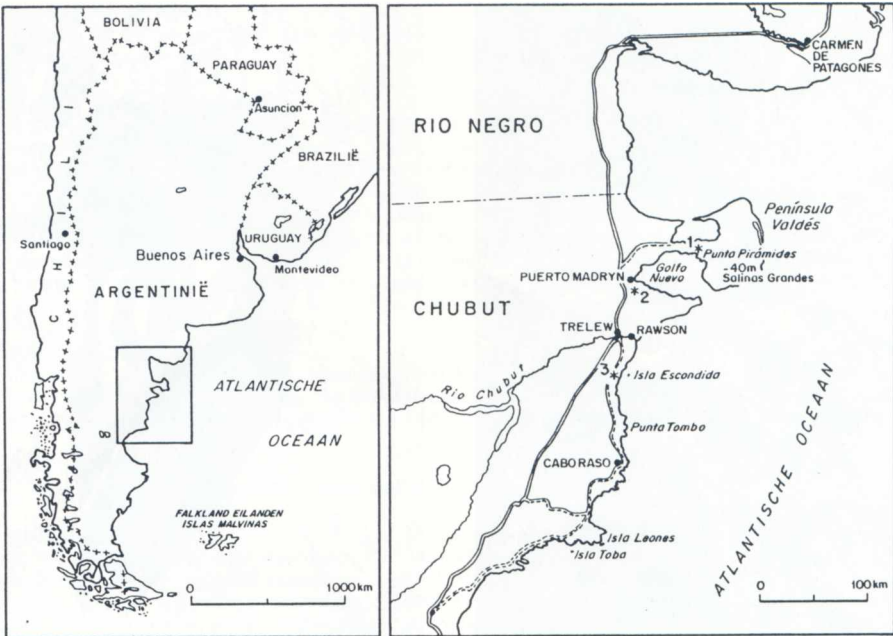
*
* *

Reisindrukken van de Patagonische kust

HANS ROERSMA en BERT JONKERS

Eind 1986 maakte één van ons (H.R.) een reis naar Patagonië en Vuurland. Hieronder volgt eerst het verslag van de reis in het Patagonische kustgebied. Daarna zullen we proberen de gevonden cactussen van een naam te voorzien.

Voor wij aan onze reis begonnen hoopten we ons een beeld van de flora en fauna van dit betrekkelijk onbekende gebied te vormen door wat literatuur te verzamelen. Dat werd een moeizame speurtocht die weinig opleverde. Wat de cactussen betreft stelden we zelf een veldgidsje samen aan de hand van boeken en tijdschriften. Met een flinke portie geluk zouden we zo'n 12 soor-

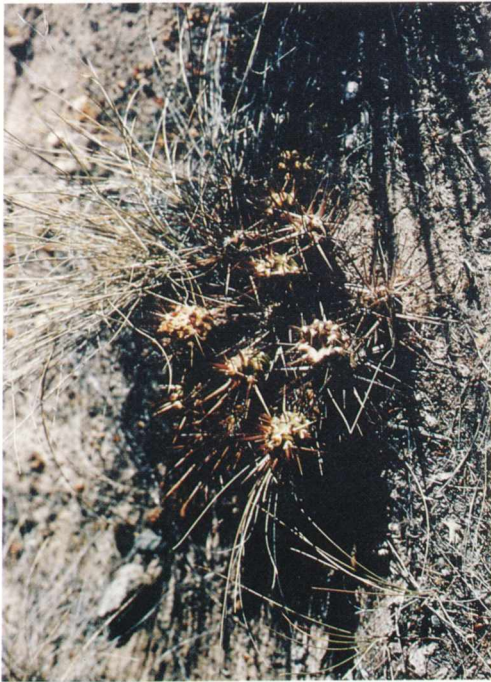

ten uit vijf genera (*Maihuenia*, *Opuntia*, *Pterocactus*, *Austrocactus* en *Gymnocalycium*) kunnen vinden.

Verhoudingsgewijs liggen vrij veel vindplaatsen en typelokaliteiten in de kuststreek, niet doordat daar misschien meer cactussen zouden voorkomen, maar waarschijnlijk omdat deze streek vaker door botanisch geïnteresseerde reizigers bezocht werd. Het wegennet is hier uitgebreider dan in het binnenland en ook de meeste vliegvelden liggen aan de kust. De betere bereikbaarheid over zee zal vroeger een rol gespeeld hebben. Daarnaast is het kustgebied biologisch en landschappelijk gevarieerder dan het meer landinwaarts gelegen Patagonië. Om deze redenen heeft men in het verleden (en tegenwoordig mensen zoals wij) wellicht besloten de woestijn in de kuststreek te bezoeken.

Begin december, aan het begin van de zuidelijke zomer, arriveerden we in Trelew, vanwaar we naar Peninsula Valdés reisden (zie kaartje). Tijdens deze tocht maakten we voor het eerst kennis met de Patagonische woestijn: een glooiend gebied in fletse tinten onder een staalblauwe lucht. De nagevoel constante en straffe wind maakte de temperatuur draaglijk. Jaarlijks valt er niet meer dan 200 mm regen, dus die ene regenbui die we over ons heen kregen was wel een buitenkans. De vegetatie bestaat uit stekelige struiken tot 2 meter hoog, met daartussen een schaarse begroeiing van verdorde kruiden of helemaal open plekken. Behalve een aantal soorten zangvogels, roofvogels en enkele nandu's zagen we guanaco's en hazen. Het grote aantal hollen verraadt de aanwezigheid van o.a. vossen en gordeldieren.

Op Peninsula Valdés, waar het diepste punt (-40 m) van het Zuid Amerikaanse continent ligt, kun je zien op welke abrupte manieren de woestijn aan de Atlantische Oceaan grenst. Op sommige plaatsen eindigt het land met kliffen in zee; de woestijnvegetatie groeit hier tot aan de klifranden. Waar het land geleidelijker naar zee afdaalt zijn allerlei types strand, maar ook hier is geen overgangsvegetatie aanwezig.

1) De woestijn bij Peninsula Valdés, habitat van *Opuntia darwinii*, met gezicht op Golfo Nuevo.

2) *Opuntia darwinii* in het typegebied bij Puerto Madryn.

3) *Gymnocalycium gibbosum* omringd door een dijkje van zand.

4) Deze Magelhaen-pinguin bij Punta Tombo heeft het zichtbaar warm. Foto's: Hans Roersma; kaartje: Ruud van Aarle

"Succulenta" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgische vereniging van cactussen en andere vetplanten "Succulenta".

BESTUUR

Voorzitter: Drs. J. Defesche, Kruislandseweg 20, 4724 SM Wouw.
Vice-voorzitter: M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen. Tel.: 04102-1964.
Secretaris: P. Melis, Korenbloemstraat 13, 5409 AX Odiliapeel. Tel.: 04132-72911.
Penningmeester: J. Vrenken, Elandstraat 1, 5408 XC Volkel. Tel.: 04132-72917. Giro-rek.: 680596 t.n.v. Succulenta te Volkel, resp. bankrek. 55.32.38.981 bij Algemene Bank Nederland t.n.v. Succulenta te Volkel.
Voor België: rek.nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.
Alg. Bestuurslid: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579.
Alg. Bestuurslid: W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort. Tel.: 03484-1083.
Alg. Bestuurslid: M.J. van Eijdsen, Postbus 584, 7900 AN Hoogeveen.

LEDENADMINISTRATIE

Administrateur: M.J. van Eijdsen, Postbus 584, 7900 AN Hoogeveen. Inlichtingen over en aanmelding van lidmaatschap uitsluitend schriftelijk. Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland f 35,-, voor leden in België Bfrs. 625 en voor elders wonende leden f 50,-. Inschrijfgeld voor nieuwe leden f 7,50/Bfrs. 135.

LOSSE NUMMERS

Prijs f 5,-. Aan te vragen voor het lopende jaar bij de ledenadministratie, overige jaren bij de secretaris.

MAANDBLAD

Hoofdredacteur: C.A.L. Bercht, Mauritshof 124, 3481 VN Harmelen. Tel.: 03483-2300.
Redacteur: J.J. de Morree, Kon. Emmalaan 23, 2263 HM Leischendam.
Redacteur: Th.W.M. Neutelings, Galmeldijk 49, 4706 KL Roosendaal. Tel.: 01650-36081.
Rubrieksmedewerkers: H. en R. van Donkelaar, A. Pullen, H. Ruinaard, A. v. Uijen en B. Zonneveld.
Verenigingsnieuws: P. Melis. Sluitingsdatum 15e van de maand vóór verschijnen.
Vraag en Aanbod en Advertenties: M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen. Tel.: 04102-1964. Sluitingsdatum: 15e van de maand vóór verschijnen.

ADVERTENTIE-TARIEVEN:

1/16 pag. f 30,-; 1/8 pag. f 55,-; 1/4 pag. f 85,-; 1/2 pag. f 140,-; 1 pag. f 240,-.
Kortingen op aanvraag.

ANDERE BELANGRIJKE ADRESSEN

Buiningfonds: Voor informatie over en verkoop van het Discoboek en "Wat Betekent die Naam". M. Jamin, Jan Oomsstraat 6, 5324 BB Ammerzoden. Tel. 04199-3856.
Het boek Discocactus door A.F.H. Buining. Omvat 224 pag., 60 kleurenfoto's en 84 z/w foto's. Nog slechts voorradig in Engels en Duits: Prijs op aanvraag.
Het boek "Wat Betekent die Naam". Verklarend woordenboek van nagenoeg alle voorkomende Latijnse cactus- en vetplantennamen. Prijs f 12,50 + f 3,- verzendkosten per stuk.
Bestellen door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 2845908 t.n.v. Succulenta Buiningfonds te Ammerzoden onder vermelding van het gewenste artikel.
Clichéfond: J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.
Diatheek: J. Deckers, Hertogstraat 39, 6441 HA Brunssum. Tel.: 045-272461.
Ruilen zonder Huilen: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579.
Bibliotheek: J. Magnin, Ooievaarstraat 13, 3291 XK Strijen. Katalogus à f 1,50 te bestellen op girorek. 13.45.616 t.n.v. J. Magnin.

VERKOOP VERENIGINGSARTIKELEN

1. Handleiding voor het verzorgen en kweken van cactussen en andere succulenten, 3e druk 1986. Prijs f 6,- per stuk.
  2. Bewaarbanden voor het tijdschrift. Een jaargang per band. Prijs f 16,- per stuk incl. portokosten.
  3. Verenigingsspelden in broche-vorm of als steekspeld. Prijs f 4,- per stuk.
  4. Ansichtkaarten met afbeeldingen van Succulenten. Prijs per set van 10 kaarten f 2,50.
  5. Propaganda-folders.
- Bij afname van grotere hoeveelheden gelden kortingen.
Informatie bij: Mevr. E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579.
Bestellen uitsluitend door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 3742400 t.n.v. Succulenta afd. verkoop te Lunteren, onder vermelding van het gewenste artikel.
Voor België: rekeningnummer 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.

EVENEMENTENKALENDER

- t/m 15 maart : **IN SCHRIJVEN RUILEN ZONDER HUILEN**
8 april : **ALGEMENE LEDENVERGADERING TE ZWOLLE**
agenda in dit nummer.
- 6 t/m 7 mei : Beurs en tentoonstelling van de afdeling Haarlem.
20 mei : Goudse Cactusbeurs
7 t/m 14 juni : Succulentenshow in de botanische tuin "De Uithof" te Utrecht.
10 juni : Nationale beurs voor natuurliefhebbers Afd. Utrecht.
2 september : 12e Internationale cactus- en vetplantenmarkt te Nijmegen.
8 t/m 16 sept. : Cactusreis naar Blanes in Spanje onder leiding van Dhr. W. Sterk. Info in het decembernummer van 1988 en telefonisch nr.: 04920-23903.

AFDELINGSNIEUWS

Afd. Amsterdam

- 10 januari : Algemene Jaarvergadering. Na afloop bespreking van de uitgekomen zaadlijsten en zonodig gezamenlijke bestelling.
Plaats: De Hortus Plantage, Middenlaan 2, Amsterdam. Aanvang 20.00 uur.

Afd. Arnhem

- 9 februari : Diavoordracht door Dhr. W. Ruysch over de Flevohof.
Plaats: Zaalte van de Speeltuinvereniging "Tuindorp" achter het pand Floralaan 18 in Wageningen. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Brabant-België

- 27 januari : Lezing door Dhr. L. van Kriekinghe over Braziliaanse cactussen.
Plaats: Het Hoge Rijksinstituut voor Tuinbouw, De Bavaylei 118, Vilvoorde. Aanvang 20.00 uur.

Afd. Fryslan

- 14 februari : Dialezing van Wiebe Bosma over inheemse succulenten en Kalanchoë's.
Plaats: Restaurant Sportpark, Schans 11a, Heerenveen. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Gouda en omstreken

- 16 februari : Drs. C. Boele houdt een lezing over Zimbabwe.
Plaats: "t Brandpunt", Turfmarkt 58, Gouda. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Hoeksche Waard

- 9 februari : Dia's van Jan Magnin over Spanje.
Plaats: Natuurcentrum bij de Rijkshaven in Numansdorp. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Tilburg

- 13 februari : Thema-avond.
Plaats: "De Kasteelhoeve", Hasseltstraat te Tilburg. Aanvang: 20.00 uur.

DER KAKTEENLADEN

Verzendhandel

*hobbybenodigdheden
boeken*

WIJ BIEDEN AAN:

- een grote sortering hulpmiddelen voor de succulentenverzorging;
- veel boeken over cactussen en andere vetplanten;
- zeer interessante antiquarische boeken en tijdschriften over cactussen en andere succulenten.

Vraag naar onze
gratis catalogus

Jörg Köpper

Lockfinke 7

D-5600 Wuppertal 1

W-Duitsland

Afd. Utrecht

13 februari : Jaarvergadering en dia's eigen leden.
Plaats: Kantine van Drukkerij Hoonte aan de Varkensmarkt te Utrecht. Bovenste etage.
Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Zaanstreek

3 februari : Lezing door Dhr. Tuyn.
Plaats: Stadskwekerij, Brusselsestraat 10, Zaandam. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Zeeland

27 januari : Jaarvergadering met o.m. jaarverslagen, bestuursverkiezing, foto en diawedstrijd.
Plant v.d. maand: Het geslacht Sedum met diavertoning door Dhr. P. Dekker.
Plaats: Thomaskapel, Vrijlandstraat, Middelburg. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Zuid-Limburg

14 februari : Lezing door Dhr. Beukelaers over Turbinicarpus en cactusbloemen. Tevens loterij.
Plaats: Gemeenschapshuis, Hoofdstraat 12, Schimmert. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Zwolle

26 januari : Jaarvergadering.
Plaats: Dependance van het Centrum voor Tuinbouwonderwijs, Korenbloemweg 1a, Zwolle Westenholtse. Aanvang: 19.30 uur.

AFDELINGSNIEUWS:

SUCCULENTA-HOEKSCHIE WAARD Programma 1e halfjaar 1989.

- 9 februari : Jan Magnin neemt U aan de hand van dia's mee naar de botanische tuinen in de omgeving van Barcelona.
- 9 maart : Deze avond zijn we van plan met een quiz te beginnen. Verder maken we er een gezellige praatavond van met onderwerpen, die ter tafel komen.
- 13 april : We nodigen een spreker uit België uit, die ons meeneemt op cactussafari.
- 11 mei : De heer Rovers, voormalig lid van onze afdeling, komt het een en ander vertellen over de bestrijding van ziektes en plagen.
We sluiten de avond af met een ruilbeurs, waar U weer al uw overtollige planten kwijt kunt.
- 8 juni : Ook dit jaar weer de laatste bijeenkomst voor de zomervakantie een Bingo-avond. Iedereen, ook uw huisgenoten en andere geïnteresseerden zijn van harte welkom.

Alle avonden beginnen om 8 uur en vinden plaats in het Natuur Educatief Centrum aan de Rijkshaven bij Numansdorp.

Tijdens de pauze de gebruikelijke verlotingen.

Wij hopen U op al deze vergaderingen te kunnen begroeten.

Het bestuur.

HOBBY-KWEKERIJ "ROERMOND"

Weg langs het Kerkhof 1, (nabij Kapel i/h Zand), 6045 AN Roermond, tel. 04750-19389.

In de wintermaanden gesloten. Wij staan weer voor u klaar vanaf 31 maart 1989. Iedere zaterdag kunt u dan bij ons terecht van 11-17 uur.

Wij vergroten onze verkoopruimte. Hierdoor zijn wij ideaal voor excursie's. Neem gratis en vrijblijvend contact hierover op met ons, indien u dit wilt kunnen wij eventueel bezoeken bij andere liefhebbers en kwekers regelen.

Onze nieuwe plantenlijst is verschenen. Deze bevat een kleurenfoto, vele zw/w afbeeldingen en pentekeningen. Wij zijn gespecialiseerd in epiphytische cactussen en Epiphyllum hybriden en nog steeds geldt dat wij bij de **juiste Epiphyllum hybride de juiste naam hebben staan.** Onze plantenlijst kost f 7,50, hiervan f 2,50 retour bij eerste bestelling.

U kunt de lijst bestellen door storting van f 7,50 op giro 889563.

WIJ KUNNEN AANBIEDEN: MEER DAN 30 CEROPEGIA-SOORTEN!!!

Onze lijst is niet alleen maar een lijst maar een echt verzamelitem met interessante artikelen van gerenomeerde liefhebbers!

Indien u vragen heeft betreffende de hobby, planten, boeken of verzorging neem gerust contact met ons op, telefoon 04750-19389 (na 20.00 uur).

JAARVERSLAG RUILEN ZONDER HUILEN 1988

Ook dit jaar was het aantal ruilers klein (14).

In de eerste jaren van het bestaan van R.z.H. was er een behoorlijk aantal deelnemers ($\pm$ 30). Dit aantal is steeds kleiner geworden in de loop der jaren, waaruit de conclusie mag worden getrokken dat de huidige opzet niet helemaal in de behoefte voorziet. Dit jaar zullen we daarom voor de ruilers naar een iets andere opzet zoeken.

Voor de beginners kreeg ik weer veel plantjes en de heer Schraets stuurde mij wat zakjes overtollig zaad toe, zodat voor de beginners weer een leuk pakketje kon worden samengesteld.

Het jaar 1988 werd afgesloten met f 230,70 in kas, in het jaar 1987 was dat f 143,19.

E. v. Die

RUILEN ZONDER HUILEN 1989

Dit jaar gaan we van start met een gewijzigde vorm voor de ruilers. Iedereen die leuke plantjes heeft om te ruilen maakt daarvan een lijst en stuurt deze naar mij op (adres onderaan dit stukje).

Na verloop van tijd krijgt U de gebundelde lijsten van alle deelnemers toegestuurd. Ook mensen die geen lijst hebben ingestuurd, kunnen om de lijsten vragen. U neemt dan onderling contact op en probeert tot een ruil te komen, lukt dit niet, dan kunt U overeen komen om een kleine vergoeding te geven voor de verkregen planten. Maak hierover echter wel goede afspraken! Let wel, R.z.H. bemiddelt alleen en neemt geen enkele verantwoordelijkheid op zich over niet nagekomen afspraken.

Maar ook voor de beginners gaan we aan de slag. Gaarne ontvangen we van iedereen overtollige zaailingen om die onder de deelnemende beginners te kunnen verdelen. Zo raakt de zaaierende liefhebber zijn overtollige plantjes op een heel zinvolle manier kwijt en de beginners varen er wel bij.

Wat moet U doen om aan R.z.H. 1989 deel te nemen.

1. Beginners maken f 5,- over op gironummer 3960475 ten name van R.z.H. Molenweg 56, Luntern. Wilt U hierbij vermelden "Beginners RzH 1988"? Beginners uit België gireren Bfrs. 100,-. Mocht U voor de instandhouding van RzH iets meer willen gireren dan wordt dat in dank ontvangen. En natuurlijk kunt U het geld ook in een enveloppe opsturen (zie adres onderaan dit stukje).

Iemand kan niet meer dan drie jaar mee doen als beginner, maar daarna is het ook veel leuker om als ruiler mee te doen. Een beginner die dit jaar begint met zaaien - en kijk eens wat een keus ons clichéfonds biedt - heeft over drie jaar heus wel leuke plantjes om te ruilen.

Als beginner ontvangt U in de loop van het eerste halfjaar een beginnerspakket met een zeer gevarieerd aantal plantjes.

2. Ruilers gireren f 5,- op gironummer 3960475 ten name van RzH, Molenweg 56, Luntern. Daarnaast sturen ze de volgende gegevens aan ons op voor de ruillijst.

- Naam, adres, telefoon en gironummer
- Welke planten biedt U aan om te ruilen?

Wilt U vooral proberen de plantennamen duidelijk te schrijven? Alle gegevens en de verschuldigde bijdrage ontvangen wij graag voor 15 maart. Doet U allemaal mee?

Tot slot een verzoek aan iedereen die planten aan RzH wil geven voor verdeling. Wilt U die zodra U ze kwijt wilt, zonder pot en aarde en bij vorstvrij weer opsturen aan het adres onderaan dit stukje? De onkosten worden vergoed.

U kunt de planten natuurlijk ook komen brengen, maar bel eerst even voor de zekerheid. Laten we er met elkaar een goed ruiljaar van maken.

Schenkers van planten kunnen een wensplant opgeven. R.z.H. zal proberen deze wens te vervullen.

E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren. Tel.: 08388-3579. Giro: 3960475 ten name van RzH.

Cactuszaden en Tillandsia's

Vraag onze gratis zaadlijst met meer dan 3000 soorten en variëteiten aan.

Naast een uitgebreid assortiment cactuszaden vindt u ook: Euphorbia, Pachyoidium, Acave, Yucca, Cycas, Datura, Eucalyptus, Passiflora, Conophytum, Lithops, Mesembryanthemum, Musa-Bananen, Palmen, Palmvarens en nog vele andere zaden van (Succulente) planten. Tevens een groot assortiment Tillandsia's.

C. Köhres

Wingertstraße 33 - D-6106 - Erzhausen/Darmstadt.

EXOTICA '89

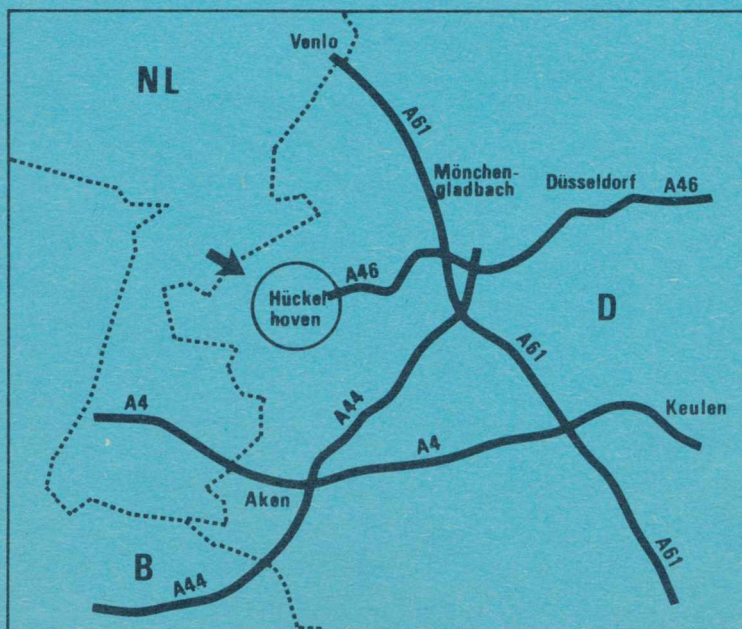
INTERNATIONALE SUCCULENTEN-DAGEN

3. en 4. juni 1989 in de 'Aula' en 'Mehrzweckhalle' van de stad Hückelhoven

- Plantenwedstrijd met premiering -
- Buitengewone dia-voordrachten -
- Rijk aanbod van planten -

Openingstijden: Zaterdag, 3. juni 1989 9.30 - 21.00 uur
Zondag, 4. juni 1989 10.00 - 18.00 uur

Entree: DM 3,- per dag p.p. (incl. voordrachten) / onder 18 j. vrije toegang

Organisator:

EXOTICA
BOTANISCHE RARITÄTEN

Marita + Ernst Specks
Am Kloster 8
D-5140 Erkelenz-Golkrath

PROGRAMMA

Zaterdag, 3. Juni 1989

- 9.30 uur   Opening. Begin plantenverkoop
- 10.30 - 11.30 uur   Diavoordracht: Ernst **Specks** (Duitsland / Voordracht in Duits)
Thema: **Caudex-planten in Namibie en Zuid-Afrika**
- 14.00 - 15.00 uur   Diavoordracht: Alan **Butler** (Engeland / Voordracht in Duits)
Thema: **Op de standplaatsen zeldzame succulenten in Jemen, Oman en Saoed-Arabie**
- 15.30 - 16.30 uur   Diavoordracht: Günter **Andersohn** (Palmengarten Frankfurt, Duitsland / Voordracht in Duits)
Thema: **Een botanische studiereis door Zimbabwe**
- 17.30 - 18.30 uur   Diavoordracht: Dipl.-Ing. Gerhard **Frank** (Oostenrijk, Voordracht in Duits)
Thema: **De herontdekking van Euphorbia gymnocalycioides. Een reisbrief uit Ethiopie**
- 19.30 uur   Einde plantenverkoop
- 19.30 - 20.30   Diavoordracht: Susan **Carter-Holmes** (Royal Botanical Gardens Kew, Engeland / Voordracht in Engels)
Thema: **Bedoornde Euphorbias uit Oost en Noordoost Afrika**
- 21.00 uur   Sluiting

Zondag, 4. Juni 1989

- 10.00 uur   Opening. Begin plantenverkoop
- 10.30 - 11.30 uur   Diavoordracht: John **Lavranos** (Zuid-Afrika / Voordracht in Duits)
Thema: **Weinig bekende succulenten uit Somalie en Sokotra**
- 14.00 - 15.00 uur   Diavoordracht: Dieter **Supthut** (Städtische Sukkulenten-Sammlung Zürich / Zwitserland)
Thema: **De Canarische Eilanden en hun succulenten**
- 15.30 - 17.30 uur   Diavoordracht: Prof. Dr. Werner **Rauh** (Botanischer Garten Heidelberg, Duitsland / Voordracht in Duits)
Thema: **De succulentenvegetatie van Madagaskar**
- 18.00 uur   Sluiting

PLANTENVERKOOP

- BLEICHER Cactussen ● EXOTICA Andere Succulenten ● HOVENS Cactussen, Phyllos ●
KÖHRES Cactussen, Tillandsias ● KÖPPER Benodigdheden, Literatuur ● PILZ Cactussen ●
NOLTEE Andere Succulenten ● UHLIG Cactussen, Andere Succulenten ●
VERMASEREN Cactussen

Ik ben geïnteresseerd in:

- een overnachtingsmogelijkheid
- deelname aan de **plantenwedstrijd**

s.v.p. in blokletters!

Naam _____

Adres _____

_____

_____

Land _____

s.v.p. uitknippen en toezenden aan:

J.H. Slabbers
Molenweg 5
NL-6049 GA Herten
Nederland

Tel.: 04750 / 34923 na 18.00 uur

U ontvangt dan omgaand het betreffende aanmeldingsformulier en verdere informatie

Aanmelden tot uiterlijk 30. April 1989

PLANTENWEDSTRIJD: ANDERE SUCCULENTEN

Wij nodigen U van harte uit om deel te nemen aan een plantenwedstrijd. Probeer Uw geluk eens! Breng ons Uw mooiste succulenten. Een internationale jury zal deze dan onderling vergelijken en beoordelen. Deelname is kosteloos en alleen voor liefhebbers (geen handelaren). Per groep worden 3 medailles toegekend.

INTERNATIONALE JURY

Deze bestaat uit de volgende 10 personen:

G. Andersohn (Palmengarten Frankfurt, Duitsland) ● A. Butler (Engeland) ●
S. Carter-Holmes (Royal Botanical Gardens Kew, Engeland) ● Dipl.-Ing. G. Frank
(Oostenrijk) ● J. Lavranos (Zuidafrika) ● F. Noltee (Nederland) ●
Prof. Dr. W. Rauh (Botanischer Garten Heidelberg, Duitsland) ● E. Specks (Duitsland) ●
D. Supthut (Städtische Sukkulentensammlung Zürich, Zwitserland)

WEDSTRIJDGROEPEN

1. AGAVACEAE	Agave, Sansevieria
2. ASCLEPIADACEAE	Trichocaulon, Pseudolithos
3. ASCLEPIADACEAE	zonder groep 2.
4. CRASSULACEAE	Crassula
5. CRASSULACEAE	Adromischus, Cotyledon, Tylecodon
6. CRASSULACEAE	Dudleya, Echeveria, Pachyphytum
7. CRASSULACEAE	Sedum
8. CRASSULACEAE	Aeonium, Aichryson, Greenovia, Monanthes,
9. EUPHORBIACEAE	Euphorbia / Madagascar
10. EUPHORBIACEAE	Euphorbia / Namibie, Zuidafrika
11. EUPHORBIACEAE	Euphorbia / Kenia, Tanzania, Zimbabwe
12. EUPHORBIACEAE	Euphorbia / Arabie, Ethiopie, Somalia
13. EUPHORBIACEAE	Euphorbia / Amerika, Azie, Noord- en Westafrika
14. EUPHORBIACEAE	Jatropha, Monadenium
15. GERANIACEAE	Pelargonium, Sarcocaulon
16. LILIACEAE	Aloe
17. LILIACEAE	Haworthia truncata en H. maughanii
18. LILIACEAE	Haworthia zonder H. truncata en H. maughanii
19. MESEMBRYANTHEMACEAE	Conophytum
20. MESEMBRYANTHEMACEAE	Lithops
21. MESEMBRYANTHEMACEAE	zonder groep 19. en 20.
22. PORTULACACEAE	Anacampseros, Ceraria, Talinum
23. CAUDEX-PLANTEN	Adenia
24. CAUDEX-PLANTEN	Adenium
25. CAUDEX-PLANTEN	Pachypodium
26. CAUDEX-PLANTEN	Asclepiadaceae: Brachystelma, Ceropegia, Fockea, etc.
27. CAUDEX-PLANTEN	Burseraceae: Bursera, Commiphora, Pachycormus, etc.
28. CAUDEX-PLANTEN	Cucurbitaceae: Gerrardanthus, Ibervillea, Momordica, etc.
29. CAUDEX-PLANTEN	6 - 15 cm pot zonder groep 23. - 28.
30. CAUDEX-PLANTEN	16 - 50 cm pot zonder groep 23. - 28.
31. ANDERE SUCCULENTEN	Cristaten
32. ANDERE SUCCULENTEN	6 - 15 cm pot zonder groep 1. - 31.
33. ANDERE SUCCULENTEN	16 - 50 cm pot zonder groep 1. - 31.

**NOTULEN VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN 8 OKTOBER 1988, GEHOUDEN IN DE REEHORST
TE EDE.**

1. Opening.
De Vice-voorzitter opent de Vergadering om 13.45 uur. In zijn openingswoord herdenkt hij Mevr. A. Beukema en Dhr. H. Masman die het afgelopen jaar overleden en hij verzoekt de aanwezigen een minuut stilte in acht te nemen.
2. Goedkeuring notulen van de Algemene Vergadering van 28 mei 1988.
De Vice-voorzitter grijpt deze gelegenheid aan om de afdeling Fryslân nogmaals te bedanken voor de voortreffelijke wijze waarop zij deze Vergadering hadden georganiseerd.
De notulen worden goedgekeurd.
3. Mededelingen en binnengekomen stukken.
  - a. Brief van Dhr. P. Neut. Naar aanleiding van een opmerking gemaakt door Dhr. Tuyn m.b.t. tot de kwaliteit van de kalender heeft Dhr. P. Neut een brief gezonden met het verzoek op een positieve wijze aan het tot stand komen van de kalender te blijven meewerken. Dhr. Tuyn zegt deze medewerking toe.
  - b. Clichéfonds
Een aantal leden heeft gereageerd op de open brief van Dhr. Schraets waarin hij zijn zorg uitsprak m.b.t. het Clichéfonds. De Vice-voorzitter bedankt deze leden voor hun reacties. Het lijkt alsof men van mening is dat de kwaliteit van de zaden die door het Clichéfonds worden verkocht van mindere kwaliteit zouden zijn.
Het Bestuur zal de mogelijkheid van zaaiproeven nader onderzoeken. Deze zaaiproeven zullen uitsluitend moeten geven over de kwaliteit van de zaden.
Dhr. Schraets meldt dat met ingang van het komende jaar de zaden pas na aflevering betaald hoeven te worden.
  - c. Ruilen Zonder Huilen.
Mevr. E. van Die legt uit dat de belangstelling voor het ruilen sterk is teruggelopen. Zij vraagt zich af of het nog wel zinvol is hiermee door te gaan en vraagt de aanwezigen om suggesties over de wijze waarop dit onderdeel van R.z.H. weer nieuw leven kan worden in geblazen. De vraag naar beginnerspakketjes blijft constant en het aanbod van plantjes voor de pakketjes is voldoende zodat het probleem alleen het ruilen betreft.
Door de Vergadering worden de volgende adviezen verstrekt:
    1. Meer artikelen over R.z.H. in Succulenta.
    2. Gevorderde liefhebbers vinden niet genoeg aanbod in de ruillijst.
    3. Ruilen is uit de tijd. Ook liefhebbers verkopen nu hun planten. Maak R.z.H. commercieel.
    4. Niet alleen planten ruilen maar ook zaden en stuifmeel!
    5. Laat R.z.H. bemiddelen in de verkoop van planten tussen de leden. Zie voorbeeld D.K.G.
  - d. Ledenwerfactie.
De Ledenwerfactie heeft tot nu toe 140 nieuwe leden opgebracht waarvan 80 via de afdelingssecretariaten. In de komende tijd zullen er in een aantal, aan onze hobby verwante bladen, advertenties van de vereniging wordt geplaatst. Ook de mogelijkheid van ruiladvertenties wordt onderzocht.
Gevraagd wordt of het mogelijk is om de afdelingen op de hoogte te houden van mutaties in het ledenbestand. Nogmaals wordt gezegd dat elke afdeling een ledenlijst bij de Ledenadministrateur kan aanvragen.
In de praktijk blijken nieuwe leden na korte tijd hun lidmaatschap weer op te zeggen. De afdelingen worden dringend verzocht nieuwe leden zo snel mogelijk bij de afdeling te betrekken.
  - e. Dhr. D. Veel is bereid gevonden vragen over succulente planten in andere bladen namens Succulenta te beantwoorden.
  - f. Het ligt in de bedoeling een nieuwe affiche te laten drukken.
  - g. In 1992 wordt in Zoetermeer weer de Floriade gehouden. Het Bestuur zal de afdelingen in die omgeving schriftelijk verzoeken om aan deze manifestatie deel te nemen. Het is de bedoeling dat uit deze afdelingen een commissie wordt gevormd die ideeën m.b.t. deelname nader zal uitwerken.
  - h. Ledenadministratie.
De gesprekken over overname van de administratie door een ander computerbureau zijn in een vergevorderd stadium. Ter ondersteuning van deze administratie heeft de vereniging een personal computer aangeschaft. De administratie bij het computerbureau dient om de continuïteit ten allen tijde te waarborgen.
  - i. De bibliotheekcatalogus ligt bij de drukker en zal binnen korte tijd gereed zijn.
  - j. Statuten.
Door omstandigheden zijn de nieuwe statuten nog niet gereed. Dhr. van Oeveren van de afd. Brabant-België biedt zijn medewerking aan. Deze medewerking wordt door het Bestuur in dank aanvaard.
  - k. Kascommissie.
Op de vorige Algemene Vergadering is verzuimd een nieuwe kascommissie te benoemen. Dhr. Essers van de afd. Zuid-Limburg biedt aan dit door zijn afdeling te laten verzorgen.

- l. Redactie.
Dhr. F. Noltee heeft te kennen gegeven te willen stoppen met zijn werkzaamheden als fotoredacteur voor Succulenta. Het Bestuur is van mening dat de redactie een zeer deskundig medewerker verliest en bedankt Dhr. F. Noltee voor het vele werk dat hij de afgelopen jaren voor het maandblad heeft verricht.
Dhr. J. de Morree is bereid gevonden zijn plaats in te nemen.
- m. Infostand.
Er zijn in de loop van de tijd nogal wat onderdelen van de infostand zoekgeraakt. De afdelingen die deze stand hebben gebruikt worden verzocht na te gaan of deze spullen zoals verlichting en verbindingstukken nog te vinden zijn.
- n. Het Bestuur vraagt of er nog aanmerkingen zijn op de nieuwe verzendenvolpesses voor Succulenta. Zo niet dan zal in het vervolg Succulenta in deze enveloppesses worden verzonden. De Vergadering is tevreden met de enveloppesses.
4. Begroting 1989.
Gevraagd wordt waarom de herdruk van de handleiding onder de post propaganda is opgenomen. Dit is gedaan omdat in de praktijk deze handleidingen alleen worden weggegeven aan nieuwe leden. De verkoop is te verwaarlozen.
De begroting geeft een negatief saldo van f 3800,- aan, gezien het vermogen van $\pm$ f 70.000,- is het Bestuur van mening dat dit voor eenmaal acceptabel is.
De Vergadering gaat onder dankzegging aan de Penningmeester akkoord met de begroting voor 1989.
5. Verkiezing nieuwe Voorzitter.
Door het overlijden van de Voorzitter, Dhr. H. Masman, was het Bestuur genoodzaakt uit te zien naar een nieuwe kandidaat. Ondanks oproepen aan de leden werden geen kandidaten voor het functie van voorzitter aangemeld. Het Bestuur stelt, staande de Vergadering, voor om Dhr. J. Defesche te benoemen tot Voorzitter van de vereniging. De Vergadering gaat met de kandidaatstelling akkoord en benoemt Dhr. J. Defesche tot Voorzitter van Succulenta.
6. Openstaande vragen van de vorige vergadering.
Het blijkt dat deze vragen reeds tijdens de vorige vergadering naar genoegen werden beantwoord.
7. Rondvraag.
- Dhr. van Veen verzoekt het Bestuur om aan het opstellen van de statuten voorrang te verlenen. Het Bestuur zegt toe alles in het werk te zullen stellen om de nieuwe statuten snel aan de Algemene Vergadering voor te kunnen leggen.
  - Dhr. Jamin vraagt wat de status is van de Buiningdia's en de bijbehorende aantekeningen. De dia's zijn alle in beheer bij de Diatheek. De bijbehorende aantekeningen echter niet. Volgens Dhr. L. Bercht zijn destijds alleen de aantekeningen aan Succulenta geschonken. Het zou hier gaan om in totaal 12 aantekenboekjes waarvan er 5 in het bezit zijn van Dhr. Bercht en 7 bij Dhr. Brederoo. Dhr. H. Rubingh zegt toe zo snel mogelijk met Mevr. Buining contact op te nemen zodat op dit punt duidelijkheid wordt verkregen. Het Bestuur verzoekt Dhr. Rubingh haar het antwoord van Mevr. Buining zo snel mogelijk mede te delen.
7. c. Dhr. Linszen vraagt waarom er branchevreemde advertenties in Succulenta verschijnen.
Het Bestuur is blij met elke advertentie die geld opbrengt.
- d. Dhr. Essers merkt op dat volgend jaar België zijn 150-jarig bestaan viert en vraagt zich af of Succulenta hieraan uiting wil geven.
Het Bestuur was zich hiervan nog niet bewust en heeft nog geen plannen in deze richting.
- e. Dhr. A. Pullen vraagt hoe het aanschafbeleid van de bibliotheek geregeld is.
Het Bestuur is van mening dat dit een verantwoordelijkheid is van de Diathecaris en vraagt Dhr. J. Magnin of hij zijn aanschafbeleid aan de Vergadering wil toelichten.
Dhr. J. Magnin zegt dat zijn beleid zich in de eerste plaats richt op het aanschaffen van specialistische literatuur met betrekking tot cactussen en vetplanten. Hiervoor is hij afhankelijk van aankondigingen, advertenties en literatuur recensies in de diverse bladen. Tips van leden van de vereniging zijn echter ook zeer welkom.
- f. Dhr. Spee vraagt of Bestuursleden de afdelingen vaker kunnen bezoeken.
Het Bestuur antwoordt dat reeds op vorige vergadering op eenzelfde verzoek is geantwoord. Tijdsgebrek bij de leden van het Bestuur is het grootste probleem in deze. Dhr. Magnin merkt op dat het mogelijk is om een soort van kringvergaderingen met de afdelingen te organiseren waardoor niet elke afdeling apart moet worden bezocht.
8. Vaststelling volgende vergadering.
De vice-voorzitter vraagt aan de aanwezigen welke afdeling de volgende Algemene Vergadering wil organiseren. Dhr. A. Pullen van de afd. Zwolle biedt aan om de volgende vergadering te laten organiseren voor de afd. Zwolle.
Als datum voor deze Vergadering wordt 8 april 1989 vastgesteld.
Hierna dankt de Vice-voorzitter alle aanwezigen voor hun positieve bijdrage en sluit de vergadering.

P. Melis, secretaris

UITNODIGING VOOR DE ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN 8 APRIL 1989

aan: De Ereleden van Succulenta
De Leden van Verdienste van Succulenta
De Leden van Bestuur van Succulenta
De Beheerders van de Instellingen van Succulenta
De Vertegenwoordigers van de afdelingen van Succulenta
De Leden van Succulenta.

Geachte mevrouw/mijnheer,

Bij deze nodig ik u uit om de Algemene Ledenvergadering op zaterdag 8 april 1989 te Zwolle bij te wonen. Deze dag die georganiseerd gaat worden door de leden van de afdeling Zwolle, belooft uiterst interessant te worden en ik raad u aan om 8 april nu reeds hiervoor te reserveren.
Nadere mededelingen omtrent de indeling van deze dag worden gepubliceerd in het februarinummer.

AGENDA

1. Opening door de Voorzitter.
2. Goedkeuring van de notulen van de Algemene Vergadering van 8 oktober 1988. Deze notulen staan in dit nummer van Succulenta.
3. Mededelingen en binnengekomen stukken.
4. Jaarverslag van de secretaris.
5. Jaarverslag van de Instellingen. Deze worden gepubliceerd in het januari- en februarinummer van Succulenta.
6. 1. Goedkeuring van de balans 1988 en verslag van de kascommissie.
De balans over 1988 zal in het februarinummer worden gepubliceerd.
6. 2. Verkiezing nieuwe kascommissie.
7. Verkiezing van nieuwe Bestuursleden.
Aftredend zijn:
W. Alsemgeest, Bestuurslid, herkiesbaar.
M. de Bekker, Bestuurslid, herkiesbaar.
P. Melis, Secretaris, niet herkiesbaar.
Bij het opstellen van deze agenda was bij het Bestuur nog geen kandidaat voor de functie van secretaris bekend.
8. Benoeming tot Lid van Verdienste van Dhr. Bongaards uit de Lier. De afdeling Den Haag heeft Dhr. Bogaards voorgedragen tot benoeming als Lid van Verdienste. Het Bestuur ondersteund deze voordracht.
9. Bekendmaking van de winnaars van de ledenwerfwedstrijd en prijsuitreiking.
10. Rondvraag.
11. Vaststelling van een datum voor de volgende Algemene Vergadering en sluiting.

P. Melis, secretaris.

NIEUWE LEDEN

Verboon Fam., Slakkenveen 211, 3205 GK Spijkenisse
Jansen E., Den Tiender 33, 5541 CP Reusel.
Hoen J.G. v/t, Guldenwagenp.lsn. 30, 1951 HG Velsen
Noord.
Folkersma J.B., 17, 9616 PA Froombosch.
Scheringa E.R., Kerkweide 13, 9864 PH Kornhorn.

SOUTHWEST SEEDS

CACTUSSEN- EN VETPLANTENZADEN
Schrijf vandaag nog voor gratis zaadlijst

DOUG & VIVI ROWLAND
200 Spring Road • Kempston, Bedford • England MK42-8ND
Telephone Bedford (0234) 58970

Cactus- en Hobby Kwekerij **J. Speijcken**

De enige echte in Limburg. Bij ons vele soorten cactussen en andere succulenten. Verzending mogelijk.
Excursies vooraf aanvragen wegens grote drukte. Elke dag behalve zondag geopend.

Maasstr. 12 - 5871 AV Broekhuizenvorst - Tel. 04763-1762Tel.: 04763 - 1762.

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het februari-nummer moeten vóór 15 januari bij de heer **M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen** zijn. Leden van Succulenta mogen per jaar éénmaal gratis een advertentie zetten in deze rubriek. Alleen advertenties de hobby betreffende worden opgenomen.

Gevraagd: Tegen betaling de volgende afleveringen van Succulenta: Augustus 1970 en September 1976. J. Zwart, Zuidwalstraat 9, 1779 XJ Den Oever. Tel. 02271-1046.

Te koop: Fraaie Braziliaanse collectie, waaronder vele zeldzaamheden en standplaatsmateriaal, ca. 500 stuks, alles in 1 koop. Unieke meerkleuren-zeefdruk in harmonische kleurschakeringen van Echinofosjulocactus in landschappelijk decor. Zeer beperkt voorradig. Formaat 50x25 cm. Prijs f 100,- (incl. porto). Nieuw: Cactuskalender met 13 mooie zw/w pentekeningen of 13 originele kleurenfoto's van schilderijen. Formaat A4 op stevig papier. Prijzen resp. f 15,- en f 20,- (incl. porto). Carla Wolters, Van Horneplein 1, 6019 BW Wessem. Tel.: 04756-3146 (na 20.00 uur).

Gevraagd: Moderne, niet te oude Hobbykas. Afm. ± 2,50 x 3,50 m. Aanbiedingen aan J. Hak, Willem Marisstraat 27, 3314 VV Dordrecht. Tel.: 078-145995.

VERVOLG SPREKERSLIJST

Prestle M., Vijverweg 12, 5461 AL Veghel (N.)
Tel. 0031/4130-64486
Notocactus
Frailea
Brazilië, Rio Grande del Sur

Cuyper F., Fonteinstraat 18, 2300 Turnhout
Tel. 014/417065
Algemeen

D'Eer G., Azalealaan 7, 2638 Reet
Tel. 03/8884844
Algemeen (alles uit de liefhebberij)

Dams W., Atheneumstraat 28, 3970 Leopoldsburg
Tel. 011/345349
Algemeen
Mammillaria
Cactussen in Spanje
Mexico 2000 (algemeen overzicht)
Mexico 2000 gesplitst per streek (4 delen)
Cactuswekders in Europa
Cactusreis Zuid-Duitsland tot Oostenrijk
Alpenflora
Zaaien & enten

Te koop: Wegens ruimtegebrek 100 st. verschillende bolcactussen ± 5 jaar oud. Prijs f 100,-. C. Woldringh, Ommelandeweg 9, 9978 TC Hornhuizen. Tel. 05956-1511.

Wegens leeftijd al. kas met kachel met thermostat ca. 200 str. 15-jarige cactussen (niet op naam). Tevens 13 jaargangen Succulenta (t/m 1988). Prijs in overleg. H. Linderman, De Lutte.

Te koop: Zaailingen en zaad van Mammillaria, Noto's en Agaves. Lijst uitsluitend aanvragen d.m.v. gefrankeerde aan uzelf geadresseerde envelop. Lijsten met aanbiedingen om ev. te ruilen zijn welkom. A. Hasenoot, Bosweg 2, 7973 KZ Darp.

Te koop: Zaad en éénjarige zaailingen van Euphorbia Bupleurifolia en Euphorbia Obesa. P. Dirven, Frans Halsstraat 22, 4715 BX Rucphen. Tel. 01654-1675.

BLADKAKTUS

Binnenlandse en buitenlandse boeken steeds voorradig. Wij bestellen graag voor U.

Vraag onze Bladkactus, een lijst met succulente literatuur aan.

NATUUR & BOEK Bankastr. 10
2585 EN 's-Gravenhage
tel. 070-505648.

De Looze H., Kavelweg 20, 8181 SX Heerde (N.)
Tel. 0031-57822793
1800 km door de V.S. met Gordon Rowley deel 1
1800 km door de V.S. met Gordon Rowley deel 2
Het zuidwesten van de V.S. deel 1
Het zuidwesten van de V.S. deel 2
Het noordwesten van de V.S.
Mexico in de lente
Mexico in de zomer

De Prijk J., Wellegweg 54, 9440 Erembodegem
Tel. 053/219969
Bonsai

De Riemacker P., Rue de l'Eglise 18, 7589 Dergneau
Tel. 069/768070
Irissen
Groei en bloei van cactussen
Orchideeën
Lava voor pot en tuin

De Roeck A., Mosbeekdreef 38, 3500 Hasselt
Sempervivums en flora in Z-Alpen

Dekker P., St. Pietersstraat 27, 4331 ET Middelburg (N.)
Tel. 0031/1188-14726
Enten op Pereskioopsis

Delabarre F., Damasstraat 43, 9910 Mariakerke
Tel. 091/262678
50 Cactusgeslachten

Maihuenia valentinii

Eén van de trekpleisters van dit schiereiland was voor ons de aanwezigheid van zeezoogdieren, waarvan met name de Patagonische zeeleeuwen het hele jaar door te zien zijn. Bij eb zie je goed hoe een mannetje op het strand zijn harem van gemiddeld tien zeeleeuwinnen tegen rivalen verdedigt. De voedselrijke kustwateren kunnen in september veel walvissen herbergen. Golfo Nuevo bij Punta Pirámides wordt in die maand bevolkt door honderden Zuidkapers die, voordat ze aan hun tocht naar de Zuidpoolwateren beginnen, hier jongen krijgen. Een aantal was tot december in de baai gebleven, zodat we ze tegen verwachting te zien kregen.

In deze omgeving (zie kaart, lokaliteit 1) vonden we de eerste cactussen, *Opuntia*'s, die vrij algemeen op kale, zandige plekken groeien. Ze waren meestal bruin verkleurd en soms in losse segmenten zonder wortels uiteen gevallen. Geen enkele plant bloeide, wel vonden we er één in knop.

Vervolgens verkenden we de omgeving van Puerto Madryn (lokaliteit 2), waar we na aanmerkelijk langer zoeken dan in het vorige gebied ook *Opuntia*'s vonden, nu af en toe met een onrijpe vrucht. Om een aantal te vinden moesten we soms wel een uur zoeken; algemeen zijn ze hier zeker niet. De planten waren op deze plaats aanmerkelijk groener dan op Peninsula Valdés, hetgeen mogelijk verband houdt met de hier minder doorlatende bodemstructuur. We ontdekten ook enkele *Gymnocalycium*s, die nog schaarser zijn dan de *Opuntia*'s. Hiervan bloeide er slechts één, met in de enige geopende bloem tientallen kevers die mogelijk verantwoordelijk zijn voor de bestuiving.

Vandaar gingen we naar Punta Tombo om de enorme kolonie Magelhaenpinguïns te bekijken. Je associeert pinguïns meestal met koude oorden als de Zuidpool en de daar in de buurt gelegen eilanden en het is dan ook even wennen grote aantallen van deze vogels in de woestijn te zien. Op het heetst van de dag staan ze onder een struik of zitten in hun uitgegraven nest te hingen.

Halverwege Punta Tombo en Trelew, tegenover Isla Escondida (lokaliteit 3), vonden we op ongeveer 100 meter hoogte de eerste — en laatste — *Maihuenia*. De woestijn is in dit gebied rijker begroeid dan in het noorden en de open plekken tussen de struiken waren redelijk bedekt met grassen. De ons nu vertrouwde *Opuntia*'s stonden ook hier weer. Na deze vondsten daalden we af naar het strand, waar op zo'n 20 meter van de vloedlijn een *Gymnocalycium* stond met nog niet rijpe vruchten. Concentrisch om dit exemplaar lag een dijkje van zand. In de droge tijd wordt de cactus gedeeltelijk overdekt met zand dat, wanneer de plant door wateropname weer uitzet, als een ringvormige verhoging wordt afgezet.

In de drie gebieden bleken cactussen doorgaans schaars te zijn. De woestijn in deze omgeving kwam op ons homogeen over en we kunnen wellicht veronderstellen dat ze in de hele kuststrook weinig algemeen zijn.

Het determineren van het geringe aantal soorten cactussen in Patagonië zou een eenvoudig karweitje moeten zijn. De meeste zijn echter gebrekkig gedocumenteerd. Een gebied met maar weinig soorten is natuurlijk geen aantrekkelijk doel voor een cactusexpeditie. Daarnaast is de betrekkelijke zeldzaamheid van sommige soorten ook niet uitnodigend. Zo bleek *Pterocactus pumilus* onvindbaar in zijn typegebied bij Punta Pirámides. Door één en ander zien we dan ook bijna geen materiaal in verzamelingen.

De meest algemene cactus determineerden we als *Opuntia darwinii*. Deze soort werd voor het eerst verzameld door Charles Darwin in januari 1834, tijdens zijn geschiedenis makende reis met de 'Beagle'. We noteerden afmetingen tot ± 20 cm $\emptyset$ en tot 17 bol/eivormige stengels, die in niet uitgedroogde toestand een frisgroene kleur hebben. De segmenten zijn gemiddeld bijna 2 cm $\emptyset$ en 2,5 cm lang. De volgroeide areolen tellen 4-6 (meestal 5) roodbruine tot vuilwitte, afgeplatte doorns van 3-4 cm lengte, die niet in rand- en middendoorns zijn te onderscheiden. Een herbariumplant, in 1947 bij Puerto Madryn verzameld, werd door Kiesling (1984, *Darwiniana*, vol. 25, p. 200) als neotype aangewezen.

Nu is er ook nog een *Opuntia hickenii* beschreven, waarvan de typevindplaats eveneens bij deze stad ligt. Volgens Kiesling blijft *O. darwinii* kleiner dan 10 cm $\emptyset$, met segmenten minder dan 3 cm $\emptyset$, terwijl *O. hickenii* grotere afmetingen bereikt. In de illustratie bij zijn artikel lijkt laatstgenoemde — een plant van Rawson — inderdaad forser dan de afgebeelde *O. darwinii*. De schaal bij *O. hickenii* is echter tweemaal zo groot, zodat deze in werkelijkheid in alle delen kleiner is! Blijkens onze waarnemingen is in het typegebied, waar Kiesling vrijwel zeker nooit heeft verzameld, een simpele tweedeling aan de hand van de door hem opgegeven maten niet mogelijk. Wij houden voor de hier groeiende *Opuntia*'s de oudste naam aan.

Overigens is Kieslings systematiek niet in orde. Hij beschouwt *O. hickenii* als variëteit van *O. darwinii* (als *Maihueniopsis*). Nu kunnen variëteiten van één soort niet samen voorkomen; ze zouden volledig in elkaar opgaan. Variëteiten dienen geografisch gescheiden te zijn.

De *Gymnocalycium*'s zijn ons inziens het best tot de zeer variabele *Gymnocalycium gibbosum* te rekenen. Een typelokaliteit voor deze al in 1812 beschreven soort werd niet opgegeven, maar typische vormen van de oorspronkelijk als *Cactus gibbosus* beschreven plant werden aangetroffen bij de monding van de Rio Chubut (zie Schumann, 1903, *Gesamtb. Kakt.*, 2e druk, p. 409). Alle hier langs de kust groeiende *Gymnocalycium*'s behoren waarschijnlijk tot *G. gibbosum*: *G. brachypetalum* van Carmen de Patagones (zie kaart), *G. chubutense* (eerder *Echinocactus gibbosus* var. *chubu-*

tensis genoemd) en mogelijk ook *Echinocactus leonensis* van Isla Leones, *E. celsianus* van het tegenoverliggende vasteland en *E. towensis* van Isla Toba.

Het is de vraag of we variëteiten kunnen onderscheiden; in de beschrijvingen zijn geen duidelijke verschillen aan te wijzen. De door ons bekeken exemplaren verschilden nogal sterk van elkaar. Zo zagen we 15- en 20-ribbige planten, met rechte of licht gebogen doorns. We telden 7 (-9) randdoorns en 0-2 (3) middendoorns, crèmekleurig, grijs of lichtgekleurd met donkere voet.

Voor de *Maihuenia* vinden we in Backeberg's 'Die Cactaceae' (vol. 1, p. 122) twee namen die van toepassing kunnen zijn: *M. patagonica* (*M. tehuelches* wordt vermeld als synoniem) en *M. valentini*, waarvan de meeste kenmerken elkaar aanzienlijk overlappen. Volgens Ritter (1980, Kakt. Süd-am., vol. 2, p. 378) is de oorspronkelijke diagnose van *M. patagonica* echter zo gebrekking dat deze naam beter niet gebruikt kan worden. De door Backeberg gegeven beschrijving is waarschijnlijk grotendeels ontleend aan die van *M. tehuelches*.

Bij gelijke prioriteit van de resterende namen — beide werden in 1902 gepubliceerd — ligt het voor de hand 'onze' plant *M. valentini* te noemen, aangezien deze naam gebaseerd is op een plant van Trelew.

Het gevonden exemplaar was 25 cm Ø. Naast de aanvankelijk roodbruine, later strokleurige, 3-4 cm lange middendoorn vonden we twee randdoorns van 3-7 mm lengte. De blaadjes waren slechts 2,5 mm lang.

Arendstraat 24, 3136 XD Vlaardingen
Marshallplein 85, 2286 LJ Rijswijk

*
* *

Pyrrhocactus setosiflorus Ritter

S. KOOIJ

Ook degene die specialiseert, ontdekt telkens weer wat nieuws in zijn/haar verzameling. Waarom je gaat specialiseren is moeilijk vast te stellen, het komt gewoon in je op. Wat je dan krijgt is een sterke verdieping in je verzameling met alle prettige gevolgen van dien. Door intensiever met een plantengroep bezig te zijn krijg je meer oog voor details, voor bevindingen die een andere collectioneur meestal niet krijgt. Zo zijn er duidelijke verwantschappen in groei en bloei te ontdekken, er van uitgaande dat je beschikt over goed materiaal. Een probleem op zich maar door intensief communiceren met diverse andere liefhebbers lukt dat wel. Een interessant facet van de hobby is zeker om met gelijkgezinde liefhebbers — maar oh wat zijn die lastig op te sporen — intensief met de bestudering van de planten bezig te zijn. Bij een intensieve bestudering gaan details zichtbaar worden.

Een bijzonder leuke plant is de in de aanhef genoemde soort. Wat is hierbij het geval? De plant bloeit pas wanneer de jeugdfase is afgesloten. Die jeugdform wijkt geheel af van de vorm op de bloeibare leeftijd. Eerst wanneer er zwaardere middendoorns gevormd zijn en de ribvorming duidelijk wordt gaat de plant bloeien. De habitus is daarmee totaal veranderd. En dat maakt determinatie in de jeugdfase niet echt simpel. Bij *P. dimorphus* komt dit verschijnsel ook voor. Alleen bloeit deze plant al in de jeugdfase als de zwaar-

*Pyrrhocactus
setosiflorus*

Foto van de schrijver

dere middendoorns nog niet zijn gevormd. De jeugdfase wijkt ook hier dus weer totaal af van de volwassen vorm. De soort is verwant met *P. jussieui*. Maar daarover een andere keer.

Terug naar *P. setosiflorus*. Het lichaam van de plant is donker grauwgroen, vaak door de zon bruingebrand, in de natuur vlak met de bodem, tot iets halfkogelvormig, meestal 4 cm dik, maximaal tot 6 cm, in de natuur bloeibaar vanaf 18 mm in diameter. De plant spruit gewillig, heeft een iets ingezonken schedel en is voorzien van een lange penwortel met een vernauwde hals. De ribben zijn bij jonge planten in knobbels opgedeeld; op latere leeftijd zijn ze scherper. In de jeugdfase heeft de plant slechts randdoorns (ca. 10), dun, meestal recht, tegen het plantelichaam aanliggend, in de volwassen fase meer rechte, afstaande doorns, naaldvormig 7-20 mm, lichtgeel (in de jeugdfase zwart van kleur). Meestal zijn er 4 middendoorns die zwaarder zijn dan de randdoorns. Op grote areolen vormen zich soms wel tien middendoorns, die zich dan niet zo sterk van de randdoorns onderscheiden. Alle middendoorns 15-40 mm lang.

Zoals al vermeld komen de bloemen eerst nadat de plant de sterke doornvorming heeft aangezet. De bloemen verschijnen bij de schedel, zijn 40-65 mm lang en bijna net zo breed, niet geurend; de kleur divergeert van bleekgeel, bleek groen/geel tot purperrood; de keel is wat lichter.

De afgebeelde plant is vermeerderd uit origineel materiaal van de typevindplaats. De groeiplaats is een kleine plek nabij struikgewas aan de PanAm-highway in Chili.

Groeneveld 4, 2203 BP Noordwijk

* *
*

Het geslacht *Matucana* Br.&R. (XIX)

R. BREGMAN, A. MEERSTADT, P. MELIS en A.B. PULLEN

De aurantiaca-groep

In de nu volgende afleveringen zullen wij de aurantiaca-groep behandelen, genoemd naar de meest bekende soort *Matucana aurantiaca*.

Deze soortengroep omvat een aantal uitgesproken liefhebbersplanten, in veel gevallen nog in de verzamelingen aanwezig als "Submatucana's", die gemakkelijk te kweken zijn en rijk bloeien.

Taxonomie

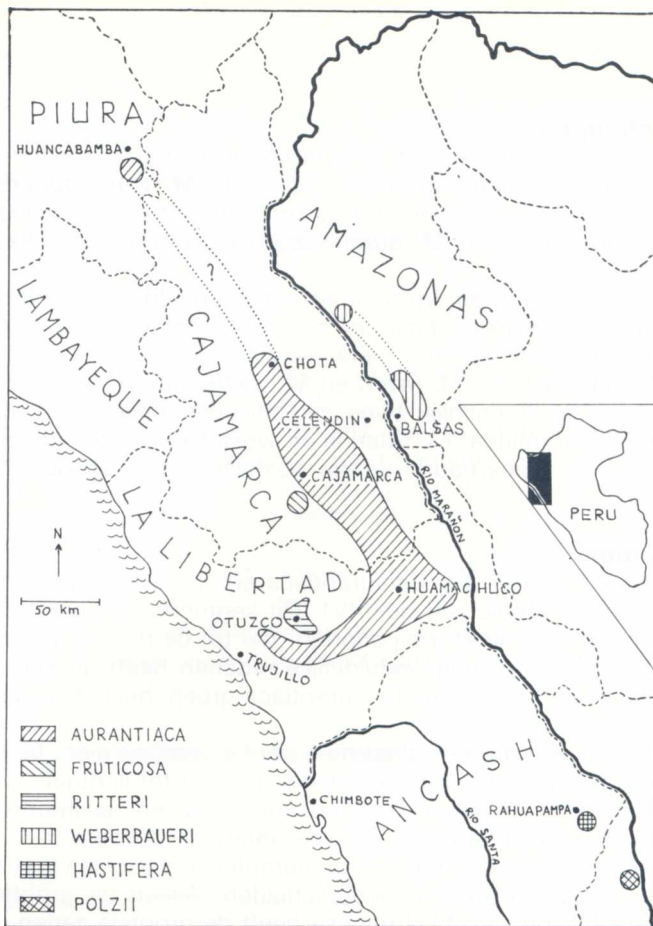
Ook hier doet zich het probleem voor om de vele namen en veldnummers zodanig te rangschikken dat er een aantal voor iedereen goed herkenbare soorten overblijft. De verschillen tussen de soorten van de aurantiaca-groep zijn vooral gelegen in de habitus van de plant en in de kleur en vorm van de bloem; de zaden zijn nagenoeg identiek; ze hebben allemaal het typische kenmerk van de uitstekende micropyle, zoals in deel IV is besproken. Op grond van dit kenmerk hebben wij de volgende taxa tot de aurantiaca-groep gerekend:

	1
3	2

1. *Matucana calvescens*, (afwijkende) geel-bloeiende plant in een populatie rood-bloeiende planten, gefotografeerd op de natuurlijke groeiplaats bij Huamachuco. Foto: A. Meerstadt.
2. *Matucana grandiflora* n.n., nr. 54258 in de botanische tuin van Heidelberg; importplant afkomstig van Balsas. Dit taxon behoort waarschijnlijk niet tot *M. aurantiaca* maar tot *M. intertexta*. Foto: R. Bregman.
3. *Matucana bagalaensis* n.n. (Knize 740), importplant onder nr. 32063 in de botanische tuin van Heidelberg. Foto: R. Bregman.

en zaad identiek zijn aan *M. aurantiaca*, zou men deze species eigenlijk als ondersoort of variëteit moeten opvatten. Op dit moment weten wij te weinig van deze 2 species (vooral van *M. hastifera*), om ze hier tot variëteit of ondersoort terug te brengen.

M. weberbaueri is een verhaal apart. In deel XIV is hierover bij de bespreking van *M. myriacantha* al iets gezegd. De echte *weberbaueri* bloeit met citroengele bloemen. Planten met eenzelfde habitus maar met oranje bloemen werden door Lau gevonden en door Donald als *Borzicactus weberbaueri* var. *flammea* beschreven. Wij zijn van mening dat hier slechts sprake is van een vorm (forma) omdat de kleur van de bloem het enige kenmerk is waarin deze plant zich van *M. weberbaueri* onderscheidt.

M. pallarensis is een zuidelijke vorm van *M. aurantiaca* die volgens de beschrijving van Ritter een dichte bedoorning heeft en een gele bloem. Deze kenmerken blijken bij cultuurplanten, gekweekt uit importzaad, niet constant te zijn, zodat wij voorlopig dit taxon tot *M. aurantiaca* rekenen.

M. polzii is een recent beschreven soort, waarvan nog maar weinig bekend is.

M. grandiflora met de variëteiten *albispina* en *densispina* is nooit beschreven, wij kennen slechts de habitus. Bloem en zaad zijn ons onbekend. Op grond van de habitus hebben wij deze planten tot *M. aurantiaca* gerekend. Gezien de groeiplaats (Balsas) is dit waarschijnlijk onjuist. Het is mogelijk, dat *M. grandiflora* niet in de *aurantiaca*-groep thuishoort en een vorm van *M. intertexta* is.

Verwantschappen

De aurantiaca-groep als geheel is vermoedelijk nauw verwant met de meest noordelijke soorten van de haynei-groep (*M. yanganucensis* en *M. winteri*). Op grond van de bloembouw kunnen we het aurantiaca-complex opvatten als bestaande uit *M. aurantiaca*, *M. fruticosa*, *M. hastifera* en *M. polzii*.

Al deze soorten bezitten de typische aurantiaca-bloem met de brede, stevige bloembuis, geel aan de basis en met rode petalen. Het is dus waarschijnlijk, dat deze vier soorten nauw verwant zijn.

Slankere bloemen hebben *M. ritteri* en *M. weberbaueri*. Beide soorten vertegenwoordigen waarschijnlijk twee verschillende ontwikkelingslijnen, uitgaande van *M. aurantiaca*: *M. ritteri* is de westelijke vorm en heeft een lange bloembuis, *M. weberbaueri* is een oostelijke vorm en heeft een korte bloembuis.

Zaadstructuur

De zaden van de soorten van de aurantiaca-groep worden gekenmerkt door de uitstekende micropyle (zie deel IV). Dit kenmerk is in minder duidelijke toestand soms ook aanwezig bij soorten, die tot de haynei-groep behoren. Om ons op dit moment nog onduidelijke redenen heeft dit kenmerk in de loop van de evolutie zich in de aurantiaca-groep heel duidelijk gemanifesteerd.

In de overige zaadkenmerken staat de aurantiaca-groep dicht bij de haynei-groep. De hilumcup is doorgaans volledig met wit tot lichtgeel weefsel opgevuld in tegenstelling tot de paucicostata-groep en de intertexta-groep, waar het hilumweefsel van één of twee gaten is voorzien.

De 6 door ons erkende soorten van de aurantiaca-groep zijn wat zaadstructuur betreft niet van elkaar te onderscheiden. Alleen de grootte van het zaad kan verschillend zijn. *M. fruticosa* heeft de grootste zaden, terwijl die van *M. ritteri* en *M. weberbaueri* het kleinst zijn.

Geografische verspreiding

De geografische verspreiding van de soorten van de aurantiaca-groep is getekend in fig. 1. *M. aurantiaca* heeft een groot verspreidingsgebied en komt voor van Huancabamba (dept. Piura) in het noorden tot Santiago de Chuco en El Pallar (dept. La Libertad) in het zuiden, hemelsbreed een afstand van grofweg 400 km. Het mag dan ook geen verbazing wekken dat deze soort bijzonder variabel is. Bovendien is deze soort in de natuur vrij algemeen. De overige soorten van de aurantiaca-groep zijn eigenlijk alleen bekend van de typevindplaats en de directe omgeving daarvan.

M. hastifera en *M. polzii*, resp. afkomstig uit het dept. Ancash en het dept. Huanuco, zijn de meest zuidelijke vertegenwoordigers van de aurantiaca-groep. *M. weberbaueri* komt, voor zover bekend, als enige soort van deze groep ten oosten van de Rio Marañon voor. De meest westelijk voorkomende soort is *M. ritteri* bij Otuzco (dept. La Libertad). Tussen de zuidelijke begrenzing van het areaal van *M. aurantiaca* in het dept. La Libertad en de groeiplaatsen van de zuidelijke soorten *M. hastifera* en *M. polzii* ligt een groot gebied, waarvan weinig bekend is. Dit komt waarschijnlijk door de zeer slechte bereikbaarheid van deze streek. Het vermoeden bestaat, dat de oostflank van de Cordillera Blanca de verbinding vormt tussen genoemde taxa. Uit dit gebied is slechts *M. species Pomabamba* (KK 1776 van Knize) bekend. Deze plant is duidelijk een vorm van *M. comacephala*, een soort die wij tot de haynei-groep rekenen. De zaden

van KK 1776 vertonen voor een deel de uitstekende micropyle van de typische aurantiaca-zaden. Het is daarom waarschijnlijk, dat er in dit gebied ook planten moeten groeien, die wel tot de verwantschapsgroep van *M. aurantiaca* behoren.

De soorten van de aurantiaca-groep groeien in het algemeen op grotere hoogte dan de soorten van de paucicostata- en de intertexta-groep. Ook dit is een aanwijzing dat de aurantiaca-groep meer verwant is met de haynei-groep dan met de paucicostata- en de intertexta-groep.

In het meest zuidelijke deel van het verspreidingsgebied van de aurantiaca-groep, zijnde het noordelijke deel van het dal van de Rio Santa en de provincie Huari (dept. Ancash) vinden we overgangsvormen naar andere soortengroepen. De planten uit het noordelijk deel van het Santa-dal (*M. yanaganucensis*) en ten noorden daarvan rond Santiago de Chuco (*M. winteri*) kunnen beschouwd worden als overgangsvormen tussen de aurantiaca-groep en de haynei-groep. Wij hebben deze planten tot de haynei-groep gerekend omdat de uitstekende micropyle van de zaden bij deze planten niet erg duidelijk is en kennelijk in een beginstadium van ontwikkeling verkeert. Meer naar het oosten bij Huari groeit *M. oreodoxa*, een fylogenetisch raadselachtige plant. Mogelijk is deze soort ook een overgangsvorm tussen de aurantiaca-groep en de haynei-groep; de zaden wijzen althans wel in die richting.

Sleutel voor de soorten van de aurantiaca-groep

1	a	Bloem citroengeel, korter dan 60 mm	<i>weberbaueri</i>
	b	Bloem goudkleurig tot rood, 50-90 mm lang.....	2
2	a	Plant zuilvormig	3
	b	Plant ± bolvormig	4
3	a	Plant slank zuilvormig (tot 6 cm dik); dorens meestal niet langer dan 10 mm, sterk spruitend.....	<i>fruticosa</i>
	b	Plant dik zuilvormig (tot 12 cm dik); dorens krachtig, tot 70 mm lang, matig spruitend.....	<i>hastifera</i>
4	a	Bloembuis ca. 4 mm dik; dorens bruin-zwart	<i>ritteri</i>
	b	Bloembuis 8-12 mm dik; dorens geel tot bruin	5
5	a	Plant kort bedoord; zeer sterk spruitend	<i>polzii</i>
	b	Plant langer (>1 cm) bedoord; af en toe spruitend.....	6
6	a	Bloem tot 60 mm lang, bloembuis tot 8 mm dik.....	<i>weberbaueri f. flammea</i>
	b	Bloem 70-90 mm lang, bloembuis 8-10 mm dik	<i>aurantiaca</i>

Corr.adres: Beatrixlaan 10, 7711 KG Nieuw-lousen

(wordt vervolgd)

* *
*

Wat weet u van botanische nomenclatuur? (II)

BAREND OVERSTEGEN

Het type (typus; mv. typi) is een algemene term voor de naamgevende typeplant. Dat is de plant die gebruikt werd om een taxon tot en met de rang van soort te beschrijven en waaraan de naam van het taxon (de correcte naam, of het synoniem) duurzaam verbonden is. Het type hoeft niet noodzakelijkerwijze de meest representatieve plant van een taxon te zijn. Namen van geslachten en hogere taxa tot en met de rang van familie worden ook door typen bepaald. Het type van een geslachtsnaam is een soort, de type-

soort; het type van een familienaam is het typegeslacht.

Het **holotype** (**holotypus**; mv. **holotypi**; **holo** = **geheel**) is de typeplant, soms ook wel een deel van de plant, die bij de officiële geldige publikatie van een nieuwe soort als grondslag voor de nieuwbeschrijving heeft gediend. Het is de plant die de auteur in deze publikatie specifiek als het 'type' heeft aangewezen. In de publikatie is het holotype nauwkeurig beschreven, onder vermelding van nummer en instituut waar het bewaard wordt. Zolang het holotype in een herbarium beschikbaar is, is hiermee de betreffende naam definitief verbonden. Bij typesoort en typegeslacht spreekt men niet van een holotype.

Het **isotype** (**isotypus**; mv. **isotypi**; **iso** = **gelijk**) is elk exact duplicaat van het holotype en maakt deel uit van een door dezelfde verzamelaar tegelijkertijd gemaakte verzameling, onder één nummer, van één standplaats.

Het **syntype** (**syntypus**; mv. **syntypi**; **syn** = **te zamen**) is elk van twee of meer gelijktijdig door de auteur genoemde planten in het geval dat hij een holotype niet speciaal heeft aangewezen. Een syntype is ook elk van twee of meer gelijktijdig als type aangewezen planten.

Een **paratype** (**paratypus**; mv. **paratypi**; **para** = **naast**) is een in de officiële beschrijving gelijktijdig met het holotype genoemd exemplaar. Het is dus iets anders dan het holotype zelf, de isotypen en de syntypen. Als een auteur geen holotype aanwijst is er ook geen paratype. In dat geval zijn alle genoemde typen syntypen.

Het **lectotype** (**lectotypus**; mv. **lectotypi**; **lecto** = **uitgekozen**) is een uit het zo oorspronkelijk mogelijke materiaal gekozen plant, of deel, om als type dienst te doen als door de oorspronkelijke auteur in de geldige publikatie geen holotype aangewezen werd, of zolang een holotype ontbreekt. Het door een latere auteur aangewezen lectotype waaraan dan de soortnaam verbonden wordt, dient gekozen te worden in het belang van een ondubbelzinnige karakterisering van de soort.

Het **neotype** (**neotypus**; mv. **neotypi**; **neo** = **nieuw**) is een plant, of deel, gekozen om als type te dienen als ál het oorspronkelijk materiaal (holotype, paratype, syntypen of isotypen) waarop de naam van een taxon gebaseerd was vermist wordt. Het neotype, waaraan dan door een latere auteur de soortnaam verbonden wordt, is uit het ondubbelzinnig tot hetzelfde taxon behorend materiaal, liefst zo mogelijk van de **originele vindplaats (locus classicus)**, gekozen, waarbij de opvattingen van de oorspronkelijke auteur zoveel mogelijk gevolgd worden.

Als de auteur die het taxon beschreef geen holotype heeft aangewezen, of als het holotype verloren gegaan of vernietigd is en als bij het oorspronkelijke herbariummateriaal, waaraan de beschrijving ten grondslag lag, het type niet specifiek vermeld wordt zal er altijd een lectotype of neotype ter vervanging aangewezen moeten worden, in welk geval een lectotype altijd voorrang heeft boven een neotype. Zijn er isotypen beschikbaar, dan zal in de eerste plaats hieruit een lectotype gekozen worden. Zijn deze niet beschikbaar, dan wordt het lectotype gekozen uit eventueel aanwezige syntypen, of een paratype als dat beschikbaar is. Een neotype zal pas gekozen

worden als er geen isotypen of syntypen bestaan, of nog enig ander oorspronkelijk materiaal. Men dient de auteur te volgen die als eerste het lectotype of neotype aanwijst, maar zijn keus wordt weer teniet gedaan als het holotype teruggevonden wordt, of in geval van een neotype een deel van het oorspronkelijke materiaal. Eveneens vervalt zijn keus als aangetoond kan worden dat het gebaseerd was op een foutieve interpretatie. Typeplanten moeten gedroogd of op andere wijze permanent geconserveerd zijn en in een herbarium bewaard worden. Het mogen geen levende planten zijn. Het doel is om hiermee de naam van het taxon permanent en onveranderlijk vast te leggen. De door de auteur gekozen naam is dan blijvend met het type verbonden. Bij eventuele latere onduidelijkheden kan deze geconserveerde typeplant te allen tijde ter vergelijking geraadpleegd worden. Als het absoluut onmogelijk is een plant blijvend te conserveren, dan mag het type eventueel een afbeelding zijn. Bij het geven van een **nieuwe naam (nomen novum)**, als een erkende vervanging voor een eerder gepubliceerde naam, wordt de nieuwe naam altijd voorgesteld door het type van de oudste naam.

Het geven van namen aan taxa is in de Code zeer nauwkeurig vastgelegd. Een aantal grondbeginselen zijn: De naam van een taxon bestaat pas als het op een volgens de Code geldige wijze gepubliceerd is. Elk taxon heeft maar één correcte naam, die welke als eerste in overeenstemming met de regels gepubliceerd werd, zonodig met terugwerkende kracht, doch in geen geval verder terug dan 1 mei 1753. Namen worden als Latijnse namen behandeld, onafhankelijk van hun afkomst. Elke plant behoort tot een aantal taxa in de volgende onveranderlijke rangorde: **soort, geslacht, familie, orde, klasse, afdeling en plantenrijk (species, genus, familia, ordo, classis, divisio et regnum vegetabile)**, waarbij de soort de basis van het systeem vormt. In sommige gevallen kan tussen de rang van familie en geslacht nog het taxon **stam (tribus)**, en tussen geslacht en soort de taxa **sectie (sectio)** en **serie (series)** voorkomen. Soms kan het wenselijk zijn nog een verdere onderverdeling te maken, in welk geval het voorvoegsel 'onder-' ('sub-') in combinatie met alle bovengenoemde taxa gebruikt wordt: **ondersoort, onderserie, ondersectie, ondergeslacht**, enz. (**subspecies, subseries, subsectio, subgenus**, etc.).

Een soort of ondersoort kan verder onderverdeeld worden in **variëteit (varietas)** en **vorm (forma)**, eventueel weer onderverdeeld in **ondervariëteit (subvarietas)** en **ondervorm (subforma)**.

Sedert Carl v. Linné (Carolus Linnaeus) zijn 'Species Plantarum' in 1753 publiceerde is de binaire nomenclatuur algemeen gebruikelijk. De naam van een taxon in de rang van soort bestaat, zoals we allen weten, uit een **tweedelige naam (binomen)**. Deze zogenaamde **combinatie (combinatio)** is de geslachtsnaam van de plant gecombineerd met een **toegevoegd naamwoord als soortaanduiding (epitheton; mv. epitheta; epi = toegevoegd)**, zoals *Gymnocalycium pungens*. Taxa beneden de rang van soort hebben achter de geslachtsnaam en het **soortepitheton** nog een extra naamwoord, het **infraspecifiek epitheton**, zoals bijvoorbeeld *Gymnocalycium leeanum* var. *brevispinum*. In het volgende deel zullen we een aantal regels en aanbevelingen uit de Code nader bezien.

Nogmaals zaaien

R. KOOIJMAN

Na een aantal jaren volgens de regelen der kunst gezaaid te hebben, met als resultaat zaailingen die na twee jaar variëerden in grootte van een erwit tot 3 cm, ben ik overgestapt op de volgende methode: Ik neem gewone cactus-aarde, doe deze rechtstreeks uit de zak in potjes, egaliseer het, strooi hierop het zaad en dek het af met een dun laagje gezeefde aarde of kleine steentjes (aquariumzand) afhankelijk van de zaadgrootte. Ik zaai begin maart. De potjes zet ik in een laagje water, dek het af met folie, zet het geheel op de verwarming — die 's nachts teruggedraaid wordt — en wacht af. Zodra de eerste ontkieming optreedt, wordt de folie geheel of gedeeltelijk verwijderd maar verder blijft de opstelling zoals het was.

Het resultaat is, dat alleen de oergezonde zaden met een sterke groeikracht het halen en zaailingen produceren die een lust voor het oog zijn. De nakomertjes en achterblijvers worden met een pincet verwijderd.

De reden voor deze manier van zaaien is tweeledig: ten eerste gemakzucht en ten tweede de in het verleden op liefhebbersbeurzen, tegen steeds hoger wordende prijzen, gekochte plantjes die maar al te vaak met kunst en vliegwerk de grootte bereikt hadden waarop ze aangeboden werden. Daar je de leeftijd er niet van af kunt zien, kom je er pas achter als na een jaar de plantjes nog steeds twifelen tussen groeien en doodgaan. Nee, tegenwoordig zaai ik de planten die ik graag wil hebben, en wel op de alternatieve manier, niet gericht op kwantiteit maar op kwaliteit dus.

Zaadopkomst variëert van jaar tot jaar, zoals bij iedereen. De overleving van de zaailingen ligt op gemiddeld 12% van het aantal gezaaide zaden.

Het zaaien geschiedt voor iedere soort afzonderlijk, in een potje waarvoor ik de kokertjes van filmrolletjes gebruik (gratis af te halen bij diverse fotozaken). Op deze manier kunnen de zaailingen — het zijn er maar een paar per portie zaden — een privé-behandeling krijgen en met gemak 2-3 jaar in hetzelfde potje blijven staan voordat verspeend wordt.

Is het bovenstaande een idee voor mensen, die net als ik, de prijzen op liefhebbersbeurzen niet leuk meer vinden of het zaaien vanwege de rompslomp (nog) niet zagen zitten? Voor de prijs hoeft je het niet te laten; zeker niet als de zaden via Succulenta aangeschaft worden.

Succes.

Queridostraat 119, 2274 XE Voorburg

* *

*

INHOUD

1989 - J.H. Defesche	2
Nieuwbeschrijving: <i>Sulcorebutia mariana</i> - Een nieuwe soort uit de omgeving van Mizque - H. Swoboda	3
Een merkwaardige vergissing: <i>Echeveria bella</i> en <i>Graptopetalum saxifragoides</i> - W. Sterk	8
Reisindrucken van de Patagonische kust - H. Roersma en B. Jonkers	10
<i>Pyrrhocactus setosiflorus</i> - S. Kooij	15
Het geslacht <i>Matucana</i> (XIX) - R. Bregman, A. Meerstadt, P. Melis en A. Pullen	17
Wat weet u van botanische nomenclatuur? (II) - B. Overstegen	21
Nogmaals zaaien - R. Kooijman	24